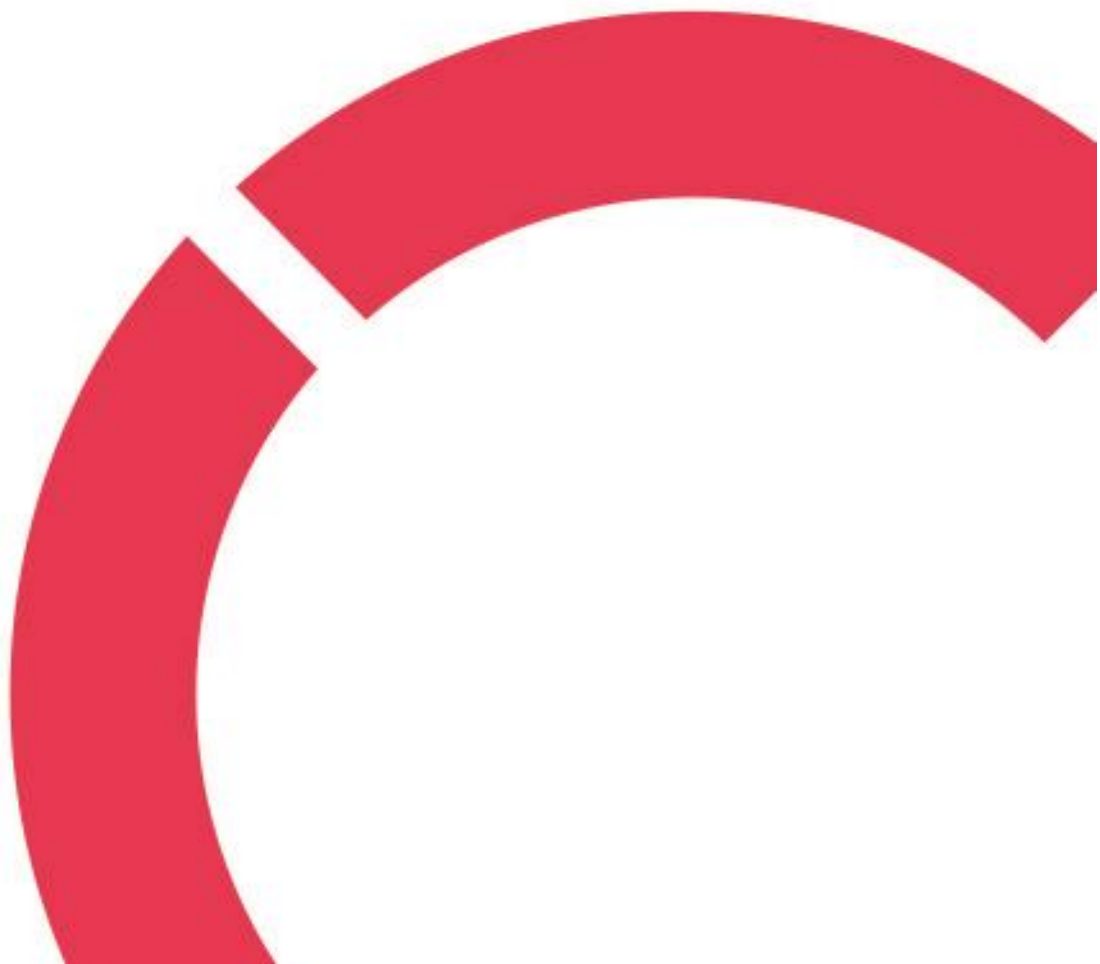

Miia Hyvärilä & Mirva Tolonen

**”EI KANNATA KÄYTTÄÄ KUN JÄÄ KOUKKUUN JA MENE
KAIKKI RAHAT”**

Ylivieskan yläkoulujen nuorten päihdekokeilut ja päihteiden käyttö

**Opinnäytetyö
CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaalialan koulutus
Lokakuu 2023**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Lokakuu 2023	Tekijä/tekijät Miia Hyvärilä & Mirva Tolonen
Koulutus Sosionomi (AMK)		☒ AMK ☐ YAMK
Työn nimi ”EI KANNATA KÄYTTÄÄ KUN JÄÄ KOUKKUUN JA MENE KAIKKI RAHAT” Ylivieskan yläkoulujen nuorten päihdekokeilut ja päihteiden käyttö		
Työn ohjaaja Sari Järvenpää		Sivumäärä 30 + 21
Työelämäohjaaja		
<p>Tämä opinnäytetyö on toiminnallinen opinnäytetyö. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa Ylivieskan yläasteikäisten nuorten päihdekokeiluja sekä päihteiden käyttöä. Tavoitteena oli saada realistinen kuva siitä, miten nuoret kokevat päihteiden käytön tällä hetkellä. Tavoitteenamme oli myös saada tietoa siitä, onko mahdollisesti eri alakoulusta yläasteelle siirtyneiden nuorten päihteiden käytössä eroja.</p> <p>Teoreettinen osuus opinnäytetyössä käsittelee erilaisia päihteitä, mitä ne ovat ja kuinka ne vaikuttavat niitä käyttävään nuoreen. Teoreettisessa osiossa kerroimme myös nuoruudesta. Teoreettisen tiedon perusteella loimme nuorille kyselylomakkeen Webropol-palvelun avulla. Lähetimme kouluihin ennakotietona kyselyn, ja toteutimme kyselyn kouluissa niin, että jokainen kyselyyn osallistuva pystyi vastaamaan siihen omalla mobiililaitteellaan. Kyselyyn vastaaminen oli vapaaehtoista, ja siihen vastasi 409 nuorta. Kysely sisälsi yhteensä 11 kysymystä sekä avoimen kohdan, jossa nuori pystyi kertomaan omia ajatuksiaan ja mietteitään.</p> <p>Opinnäytetyön analyysi -kohdassa avasimme kyselyn vastauksia tietoperustaan pohjautuen. Pohdintakohdassa paneudumme tutkimustuloksiin sekä pohdimme erilaisia tuloksia ja niiden merkitystä. Pohdinnassa käymme läpi myös omaa oppimistamme opinnäytetyön aikana.</p>		

Asiasanat Alkoholi, huumausaineet, nikotiinituotteet, nuoret, päihteet, päihdekokeilut, päihteiden käyttö, Ylivieskan yläkoulut
---

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date October 2023	Author Miia Hyvärilä Mirva Tolonen
Degree programme Bachelor of Social Sciences, Social Services		
Name of thesis "NOT WORTH USING WHEN YOU BECOME ADDICTED AND LOSE ALL YOUR MONEY" Drug experiments and drug use by young people in Ylivieska middle schools		
Centria supervisor Sari Järvenpää	Pages 30 + 21	
Instructor representing commissioning institution or company		
<p>This thesis is a functional thesis. The purpose of the thesis was to survey the substance experiments and substance use of secondary school-aged youth in Ylivieska. The goal was to get a realistic picture of how young people experience substance use at the moment. Our goal was also to get information on whether there are possibly differences in the substance use of young people who have moved from different primary schools to upper secondary schools.</p> <p>The theoretical part of the thesis deals with various intoxicants, what they are, and how they affect the young person who uses them. In the theoretical section, we also discuss youth. Based on theoretical information, we created a questionnaire for young people using the Webropol service. We sent a survey to the schools as advance information, and implemented the survey in the schools so that each participant in the survey could answer the survey with their own mobile device. Replying to the survey was voluntary, and 409 young people replied. The survey contained a total of 11 questions, as well as a section where the respondents could share their own thoughts and ideas.</p> <p>In the analysis section of the thesis, we opened the replies to the survey based on the database. In the, in the reflection section we focus on the research results, as well as consider various results and their significance. In reflection, we also review our own learning during the thesis.</p>		
Key words Alcohol, drugs, experiment whit substances, illegal drugs, nicotine products, substances, substance use, Ylivieska secondary schools, young people		

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	3
2.1 Tutkimusongelmat	3
2.2 Tutkimusmenetelmä	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
2.3 Tutkimuksen eteneminen	4
2.4 Tutkimuksen luotettavuus ja etiikka.....	5
3 NUORUUS JA PÄIHTEET	8
3.1 Nuoruuden päihdekokeilut ja päihteiden käyttö	9
3.2 Nikotiinituotteet.....	10
3.2.1 Tupakka	10
3.2.2 Sähkötupakka.....	11
3.2.3 Nuuska.....	11
3.2.4 Muut nikotiinituotteet.....	12
3.3 Päihteet, kuten alkoholi ja huumausaineet	12
3.3.1 Alkoholi	13
3.3.2 Kannabis	14
3.3.3 Sienet	14
3.3.4 Päihdyttävät lääkkeet	15
3.3.5 Alkoholin ja lääkkeiden yhteiskäyttö	15
3.3.6 Haisteltavat aineet	15
3.3.7 Amfetamiinit	16
3.3.8 Opiaatit ja opioidit	16
3.3.9 Ekstaasi	16
3.3.10 LSD	17
3.3.11 Kokaiini	17
4 TUTKIMUSTULOSTEN ANALYSOINTI	19
4.1 Nuorten päihdekokeilut ja päihteiden käyttö.....	19
4.1.1 Nikotiinituotteet.....	20
4.1.2 Päihteet, kuten alkoholi ja huumausaineet	21
4.1 Päihteiden käyttöön johtaneet syyt.....	22
4.2 Sukupuolten väliset erot päihteiden käytössä.....	23
4.3 Koulukohtaiset erot päihteiden käytössä	23
4.3.1 Alakoulukohtaiset erot.....	23
4.3.2 Yläkoulukohtaiset erot.....	24
4.4 Päihteiden käytön hyväksyminen nuorten keskuudessa	25
4.5 Nuorten ajatuksia päihteistä	25
5 POHDINTA	26
LÄHTEET	28
LIITTEET	
LIITE 1. Yläikäisten päihdekysely	

- LIITE 2. Päihdekyselyn perusraportti
- LIITE 3. Nikotiinituotteiden käyttö sukupuolittain
- LIITE 4. Käytätkö oletko / käyttänyt seuraavia päihteitä
- LIITE 5. Päihteiden käyttö sukupuolittain
- LIITE 6. Alakoulut, päihteiden ja nikotiinituotteiden käyttö
- LIITE 7. Yläkoulut, nikotiinituotteiden käyttö
- LIITE 8. Yläkoulut, päihteiden käyttö
- LIITE 9. Yläkoulut, käytätkö edelleen

TAULUKOT

TAULUKKO 1. Aikataulutavoite	5
TAULUKKO 2. Mikä ikäisenä kokeilit päihteitä ensimmäisen kerran?	20
TAULUKKO 3. Käytätkö / oletko käyttänyt seuraavia nikotiinituotteita?	20
TAULUKKO 4. Käytätkö päihteitä edelleen.....	21
TAULUKKO 5. Mikä sai sinut kokeilemaan päihteitä ensimmäisen kerran?.....	22
TAULUKKO 6. Hyväksytkö päihteiden käytön?.....	25

1 JOHDANTO

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli tarkastella Ylivieskan yläkouluikäisten nuorten päihteiden käyttöä. Tavoitteemme oli saada realistinen käsitys siitä, mitä päihteitä Ylivieskan yläkoulujen oppilaat käyttävät ja missä määrin. Tämän lisäksi tarkastelimme kyselyn avulla päihdekokeiluihin liittyviä syitä sekä sitä, ovatko päihdekokeilut jatkuneet vai katkenneet. Päihdekokeilujen esiintyvyyttä tarkasteltaessa pystyimme tarjoamaan yläkouluille, vanhemmille ja muille toimijoille tärkeää tietoa siitä, esiintyikö Ylivieskan yläkoulujen nuorilla suurentunutta riskiä alkaviin päihdeongelmiin ja kuinka päihde-neuvontaa voisi kohdentaa ja kehittää vastaamaan nuorten tämänhetkisiä tarpeita. Opinnäytetyömme tilaajana toimi Ylivieskan kaupunki. Opinnäytetyössä esitetyt tutkimustulokset on kerätty Ylivieskan yläkoulujen nuorilta sähköistä Webropol-ohjelmaa hyödyntäen. Kysely toteutettiin molemmilla yläkouluilla maaliskuussa 2023 poliisin pitämän huumeluennon yhteydessä.

Ylivieskan yläkoululaisten opetus jakaantuu kahteen eri kouluun; Kaisaniemen yläkoulu vastaa 7.–9.-luokkalaisten perusopetuksesta ja Taanilan yhtenäiskoulu 0.–9.-luokkalaisten perusopetuksesta. Näissä kahdessa koulussa on yhteensä noin 600 yläkoululaista, joista suurin osa, eli reilu 400 yläkoulun oppilasta opiskelee Kaisaniemen yläkoulussa ja loput reilu 200 oppilasta Taanilan yhtenäiskoulussa. Koulurakennukset sijaitsevat vajaan puolentoista kilometrin säteellä toisistaan, Ylivieskan keskustan tuntumassa. Henkilökunta koostuu Kaisaniemessä noin 70 työntekijästä ja Taanilassa noin 50 työntekijästä. Osa Kaisaniemen koulun opettajista työskentelee myös Taanilan koulussa. (Kaisaniemen koulu 2023; Taanilan koulu 2023.) Näistä kahdesta koulusta saimme kyselyymme yhteensä 409 vastaajaa, joista 318 opiskeli Kaisaniemen koulussa ja 87 Taanilan koulussa. Loput neljä vastaajaa eivät vastanneet yläkoulua koskevaan kysymykseen.

Nuorten päihteidenkäyttö on jatkuvasti ajankohtainen ja muuttuva teema. Erilaiset ilmiöt nostavat päätänsä eri vuosikymmeninä, mutta myös uusia ja erilaisia päihteitä tulee ajoittain yksilöiden saataville. Ylivieskan kaupungin alueella ja sen seutukunnissa Jokilaaksojen alueella on noussut esille huumeiden käytön yleistymisen viime vuosina. Tämä oli yksi merkittävä syy sille, miksi halusimme toteuttaa tutkimuksemme nuorten päihteiden käyttöön liittyen Ylivieskan yläkoulujen nuorille. Kouluterveyskyselyn avulla nuorten päihteiden käyttöä on tutkittu 1990-luvulta alkaen, mutta tarkempi erottelu etenkin huumausaineiden osalta ei ilmene kouluterveyskyselystä. Tästä syystä pureuduimme tarkemmin ja mahdollisimman yksityiskohtaisesti myös erilaisten huumaavien aineiden käyttöön – saadaksemme tarkempaa tietoa niiden käytön esiintyvyydestä Ylivieskan yläkouluikäisten nuorten keskuudessa.

Opinnäytetyömme teoreettinen viitekehys käsitteli erilaisia päihteitä, jotka kategorisoimme nikotiinituotteisiin ja muihin päihteisiin, kuten alkoholiin ja huumausaineisiin. Tämän lisäksi käsitteimme nuoruutta, nuoruuden päihdekokeiluja ja päihteiden käyttöä. Kyselystä saaduista vastauksista ilmeni, että suurin osa nuorista eli 54,9 % ei käytä lainkaan päihteitä. Merkittävimpiä syitä päihteiden kokeilulle tai käytölle päihteitä käyttäneiden keskuudessa oli mielenkiinto päihteitä kohtaan, ajatus hauskanpidosta sekä kokeilu sen vuoksi, että kaveritkin kokeilivat. Sukupuolten välisiä eroja päihteiden käytössä pidettiin vähäisinä, joskin muunsukupuoliset / sukupuoltaan määrittelemättömät henkilöt näkyivät prosentuaalisesti tuloksien kärjessä.

2 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Opinnäytetyömme on toiminnallinen työ määrällisin eli kvantitatiivisin menetelmin toteutettuna. Määrällisellä tutkimusmenetelmällä tavoitellaan numeraalista tutkimustietoa, eli esimerkiksi vastauksia kysymyksiin kuinka paljon ja kuinka usein. Kun numeraalinen tieto on saatu kerättyä, siirrytään tulosten analysointiin ja pyritään löytämään säännönmukaisuuksia erilaisten muuttujien välisistä eroista. Tämän jälkeen on tärkeää sanallistaa vielä merkittävät löydökset auki. (Vilka 2021, 66–67.)

Määrällisen tutkimusmenetelmän yleisin aineiston keräämistyöli on kyselylomake, minkä me toteutimme Webropol-ohjelmistoa hyödyntäen. Kyselymme oli standardoitu eli vakioitu, joka tarkoittaa sitä, että kysyimme kaikilta kyselyyn vastanneilta nuorilta täysin samoja asioita täsmälleen samanlaista kyselytapaa noudattaen. Tällainen kyselylomakkeella tapahtuva aineiston keruu sopi hyvin kohderyhmällemme, joka koostui kahdelle eri koululle jakaantuneesta suuresta joukosta yläkouluikäisiä nuoria. (Vilka 2021, 94.) Perustelimme aineistoin keräämistyöliä myös tutkimuksen luotettavuudella – kohderyhmämme koostui alaikäisistä nuorista, joten uskoimme saavamme totuudenmukaisempia vastauksia anonymilla kyselyllä henkilöhaastatteluihin verrattuna.

Kyselylomakkeita tehdessämme huomioimme mahdollisimman hyvin kohderyhmämme ja pyrimme luomaan kyselyn, jossa olisi määrällisesti kohtuullinen kysymysvalikoima. Kyselymme sisälsi 12 kysymystä, joista 11 ensimmäistä sisälsi valmiit vastausvaihtoehdot tarjoten kyselyyn nopeasti etenevän vastausmahdollisuuden. Viimeisen kohdan jätimme avoimeksi, jotta pystyimme tarjoamaan nuorille mahdollisuuden avata ajatuksiaan laajemmin myös kirjallisessa muodossa.

2.1 Tutkimusongelmat

Opinnäytetyömme tutkimuskysymykset jaoinme pääkysymyksiin ja alakysymyksiin. Pääkysymyksiä oli kaksi ja näihin molempiin liittyi kaksi alakysymystä.

1. Kuinka paljon Ylivieskan yläkoulujen nuoret käyttävät päihteitä?
  - Mitä päihteitä nuoret käyttävät?
  - Kuinka usein nuoret käyttävät päihteitä?
2. Mistä syistä nuoret päätyvät kokeilemaan päihteitä?

- Onko alakoulun sijainnilla merkitystä?
- Mikä on nuoren oma näkemys päihdekokeilujen syille?

Valitsemillamme tutkimuskysymyksillä halusimme selvittää nuorten päihteiden käyttöä, päihteiden käytön määriä ja jatkuvuutta, mutta myös taustalla vaikuttavia syitä, jotka ohjaavat nuoria kokeilemaan erilaisia päihteitä.

2.2 Tutkimuksen eteneminen

Meitä molempia kiinnosti jo paljon ennen tutkimuksen virallista käynnistymistä tutkia nuorten päihteiden käyttöä ja siihen johtaneita syitä. Myöhemmin, kun tutkimusprosessi virallisesti käynnistyi, työskentelimme molemmat nuorten parissa, mikä tuki mielenkiintoa tutkittavaa joukkoa kohtaan. Teimme alkuun suunnitelmaa yläkouluille toteutettavasta päihdekyselystä, mutta emme saaneet prosessia käynnistymään kunnolla. Myöhemmin maaliskuussa 2023 saimme työelämän kautta tiedon, että Ylivieskan yläkouluille toivottaisiin päihdekyselyä poliisin pitämän huumeluennon yhteyteen. Tartuimme tilaisuuteen nopealla aikataululla ja saimme kirittyä opinnäytetyömme aloituksen alkuperäisen suunnitelman mukaiseksi.

Prosessin aikana teimme yhteistyötä Ylivieskan koulunuorisotyöntekijän kanssa, ja saimme hänen kauttaan tärkeää tietoa siitä, millaisia päihteiden käyttöön liittyviä ilmiöitä Ylivieskan yläkouluikäisten nuorten keskuudessa on tällä hetkellä havaittavissa. Sen pohjalta ryhdyimme räätälöimään kyselyä, jonka avulla voisimme vastata tutkimuksemme tilaajan toiveisiin antaen tärkeää tietoa kouluille ja muille nuorten kanssa työskenteleville ammattilaisille sekä nuorille ja heidän perheilleen.

Kysely toteutettiin alkuperäisen suunnitelman mukaisesti kouluilla huumeluennon päätteeksi, maaliskuussa 2023. Olimme välittäneet tiedon kyselystä kouluille, oppilaille ja oppilaiden huoltajille koulunuorisotyöntekijän avustuksella aikaisemmin samalla viikolla sähköistä Wilma-sovellusta hyödyntäen. Poliisin pitämän huumeluennon jälkeen luokanvalvojat siirtyivät omien oppilasryhmiensä kanssa erillisiin luokkatiloihin, joissa oppilaille annettiin mahdollisuus vastata kyselyyn. Aikaa kyselyyn vastaamiseen oli tunnin verran, minkä jälkeen suljimme kyselyn.

Saatuamme kyselytulokset aloimme kokoamaan teoreettista viitekehystä. Pidimme kesäkuun alussa vielä yhteisen palaverin opinnäytetyön ohjaajamme kanssa, jonka pohjalta teimme kesän ajalle suunnitelmaa opinnäytetyön edistämisestä. Olimme varanneet teoriaosuuden kokoamiseen reilusti aikaa ja pysyimme hyvin sovitussa aikataulussa. Elokuussa siirryimme kyselytulosten analysointiin ja olimme yhteydessä ohjaavaan opettajaan opinnäytetyön edistymisestä. Palautimme opinnäytetyömme väliarvioitavaksi elokuun lopussa, jonka jälkeen pidimme yhteisen palaverin opinnäytetyön ohjaajan kanssa syyskuussa. Tämän palaverin pohjalta ryhdyimme viimeistelemään ja hiomaan opinnäytetyötämme lopulliseen muotoonsa ohjaajalta saadun ohjeistuksen mukaisesti. Opinnäytetyön viimeistely tapahtui ajateltua aikaisemmin, ja opinnäytetyö valmistui lopulta lokakuun puolivälissä, noin kuukautta ennen alkuperäistä aikataulutavoitetta.

TAULUKKO 1. Aikataulutavoite

Tehtävä	Aikataulutavoite
Opinnäytetyösuunnitelma	Vk 10, 2023
Kyselyn luonti ja toteutus koululla	Vk 11, 2023
Teoreettisen viitekehysten kokoaminen	Huhtikuu – Elokuu 2023
Kyselytulosten analysointi opinnäytetyöhön	Syyskuu – Lokakuu 2023
Opinnäytetyön viimeistely	Marraskuun alku 2023

2.3 Tutkimuksen luotettavuus ja etiikka

Tutkimuksen luotettavuutta voidaan määritellä tieteellisen toiminnan laadulla tutkimustyön kaikissa vaiheissa. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023, 12). Tutkimuksen kokonaisluotettavuutta voidaan arvioida pätevyyden ja luotettavuuden näkökulmista. Pätevyydellä eli validiteetilla tarkastellaan tutkimuksen kykyä mitata tutkittavaa aihetta. Jotta tutkimusta voidaan pitää pätevänä, tulisi kysymysten vastata tutkittavaa aihetta ja vastaajien vastattava niihin tutkijan toivomalla tavalla, ilman pelkoa vastausvääristymistä. Luotettavuudella eli reliabiliteetilla tarkastellaan vastausten täsmällisyyttä. Tällä tarkoitetaan sitä, että mikäli kysely toistettaisiin samalle henkilölle uudestaan, olisi tulos tutkimuksen tekijästä riippumatta sama. Tässä tulee kuitenkin huomioida se, ettei tutkimuksen tuloksia tulisi yleistää

esimerkiksi toiseen aikaan tai yhteiskuntaan, vaan ne ovat luotettavia vain kyseisessä ajassa ja paikassa. (Vilkkä 2021, 193–194.)

Tässä opinnäytetyössä olemme pyrkineet huomioimaan lähdekritiikin merkitystä teoreettisen tiedon valinnassa, jotta tutkimustyömme olisi laadullisesti mahdollisimman luotettava ja ajantasainen teoretiedon osalta. Osa lähteistämme sisältää vanhempia julkaisuja, sillä aihepiirimme koostuu pitkään tutkituista tiedoista, joita voidaan edelleen pitää luotettavina, eikä näin ollen uudempaa tutkittua tietoa ole kaikilta osin saatavilla. Tutkimuksesta saatavan tiedon luotettavuutta edesauttaa laaja otanta, joka koostuu 409 nuoren vastauksista.

Kyselylomaketta tehdessämme pohdimme ennakkoon kyselystä saatavan tiedon luotettavuutta vastaajaryhmämme huomioiden, ja strukturoimme kyselyä sen pohjalta. Koska tutkittava joukko koostui alaikäisistä nuorista, halusimme korostaa kyselylomakkeen saatetekstissä kyselymme anonymiteettiä, jotta nuoret uskaltaisivat vastata mahdollisimman rehellisesti arkaluontoista aihetta koskevaan kyselymme. Räätelöimme kyselyä mahdollisimman helposti ymmärrettävän ja valikoimme siihen vain oleellimmat kysymykset. Tällä halusimme edesauttaa nuorten mielenkiinnon säilymistä, ja sitä, että he eivät jättäisi kyselyyn vastaamista kesken. Huomioimme kyselyä tehdessämme myös vastausvaihtoehtojen soveltuvuutta nuorten kokemuksiin nähden, ja pyrimme tarjoamaan niitä riittävästi ehdolle, jotta vastaajat löytäisivät mahdollisimman luotettavasti heidän kokemuksiinsa kuvaavan kohdan eri vastausvaihtoehtoista.

Koska tutkimuksestamme saatava tieto on peräisin kyselyyn tulleista vastauksista, toivoimme kyselymme vastanneilta nuorilta täyttä rehellisyyttä. Tästä huolimatta on syytä huomioida vastausvääristymien mahdollisuus, sillä tutkittavan aiheemme arkaluontoisuus voi lisätä vastausvääristymien mahdollisuuksia alaikäisistä nuorista koostuvassa vastaajaryhmässämme – anonymiteetistä huolimatta nuoret eivät välttämättä uskalla vastata totuudenmukaisesti tai vaihtoehtoisesti valitsevat tietoisesti tutkimustuloksia vääristäviä vastausvaihtoehtoja. Lisäksi saimme joihinkin kysymyskohtiin vastaajien kokonaislukumäärästä poikkeavan määrän vastauksia. Tämä kertoo siitä, että kaikki nuoret eivät olleet sitoutuneita vastaamaan kaikkiin kysymyskohtiin, ja toisaalta taas jotkut nuoret valitsivat useamman vastausvaihtoehdon kohdissa, joissa kysyttiin esimerkiksi päihteiden käytön toistuvuutta mittaavaa tietoa.

Työn eettistä näkökulmaa huomioiden olemme tutustuneet ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettisiin periaatteisiin ja tehneet ennakoarviointia tutkittaville mahdollisesti koituvasta haitasta. Tähän perustuen olemme huolehtineet siitä, että vastaajilla on ollut oikeus kieltäytyä tutkimukseen osallistumisesta tai keskeyttää tutkimukseen osallistuminen ilman haitallisia seurauksia. Tutkimukseen osallistuneilla on ollut oikeus saada tietoa tutkimuksen sisällöstä, toteutuksesta ja henkilötietojen käsittelystä. Koska tutkittava joukko koostuu alaikäisistä nuorista, olemme huolehtineet myös siitä, että välitämme tutkimuksestamme tietoa tavalla, jonka he pystyvät ymmärtämään. Osa vastaajista on alle 15-vuotiaita, joten informoimme huoltajia tutkimuksesta etukäteen, jolloin he saivat halutessaan kieltää lastensa osallistumisen tutkimukseen. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019, 7–13.) Yksityisyyden suojaa pyrimme turvaamaan anonymilla kyselyllä. Nimettömät vastaukset hävitimme asianmukaisesti Webropol-sovelluksesta opinnäytetyön valmistuttua.

3 NUORUUS JA PÄIHTEET

Yleensä nuoruus jaotellaan kolmeen eri vaiheeseen: varhaisnuoruuteen (11–14-vuotiaat), keskinuoruuteen (15–18-vuotiaat) ja myöhäisnuoruuteen (19–22-vuotiaat). Nuoren matka aikuisuuteen sisältää monia kehitystehtäviä ja niiden ratkaisemista, kuten esimerkiksi itsenäistyminen, oman identiteetin löytäminen ja vastuun kantamisen oppiminen. Nuoruusikä näyttäytyykin eritavoin nuorissa – joidenkin nuorten käyttäytymisessä se näkyy enemmän kuin toisten. Joillakin nuorilla on kova kiire aikuisuuteen, kun taas jotkut saattavat jarruttaa kehitystä – nämä voivat olla merkkejä siitä, että nuori on vaikeuksissa oman kehityksensä kanssa ja saattaa tarvita apua. Vaikeudet kehityksessä saattavat ilmetä nuorena käytöshäiriönä, epäsosiaalisuutena, ja erilaisina päihdeaineiden käyttönä. (Havio, Inkinen & Partanen 2013, 166.)

Sanalla päihteet tarkoitetaan ilman hoidollista tavoitetta käytettyjä, psyykkisiin toimintoihin vaikuttavia aineita (Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin laitos 2020). Päihde nimitystä käytetään myös yleisnimityksenä kaikille sellaisille kemiallisille aineille, jotka ihmisen elimistöön joutuessaan aiheuttavat humalatilaa ja / tai päihtymyksen tunteen. (Dalh & Hirschovits 2002, 5.) Yleisimpiä päihteitä ovat alkoholi, päihtymykseen hankitut ja käytetyt lääkkeet, huumeet ja erilaiset impattavat aineet (THL 2020, ”Keskeiset käsitteet”). Nuoruusiällä tapahtuva päihdeiden käyttö on haitaksi kehittyvälle keskushermostolle, sillä sen katsotaan aiheuttavan pitkäaikaisia ja merkittäviä vaikutuksia ihmisen elämänkaaren aikana (Niemelä 2018).

Nuorten keskuudessa yleisimpiä päihteitä ovat tupakkatuotteet, alkoholi sekä kannabis (Mielenterveys- ja päihdetutkimuskeskus). Suurimmalla osalla nuorista huumeiden – yleisimmin kannabiksen kokeilu ei etene säännölliseksi tai ongelmataiseksi käytöksi. Kuitenkin pienellä osalla huumeita kokeilleista nuorista käyttö voi jatkua useilla eri aineilla tai muuttua sekakäytöksi. Nuoruusiällä alkavan huumeongelman kehittymiseen voivat vaikuttaa erilaiset riskitekijät. Tällaisia ovat muun muassa perhesuhteet, persoonallisuustekijät, kaveripiirin asenteet päihteitä kohtaan sekä psyykkinen hyvinvointi. (Niemelä 2018.) Päihdeiden käyttö alkaa usein kokeilunhalusta tai ajatuksesta että, esimerkiksi alkoholi tai tupakka kuuluu tiettyihin tilanteisiin – ”perjantaipullo”, ”vihteelle lähtö”, ”hermosavut” yms. (Nuortennetti 2022). Tämä kertoo siitä, että päihteisiin ei tartuta niinkään järkisyyistä, vaan ihminen toimii lähinnä tunteidensa ja vaistojensa varassa – päihteet siis vetoavat ihmisen emotionaaliseen puoleen (Maunu 2014, 195).

3.1 Nuoruuden päihdekokeilut ja päihteiden käyttö

Nuoruuden ensimmäiset päihdekokeilut ajoittuvat yleensä 10–15 ikävuoden välille. Tyypillisesti sekä päihdekokeilut että päihteiden käyttö lisääntyvät nuoren vanhetessa. Tutkimusten mukaan ensimmäiset päihdekokeilut tapahtuvat pääasiassa tupakkatuotteilla. Sähkötupakan on katsottu alentavan nuorten kynnystä kokeilla nikotiinituotteita, ja nuuskan käyttö on lisääntynyt etenkin poikien keskuudessa. (Kosola, Niemelä & Niemelä 2018.)

Erilaiset kokeilut kuuluvat olennaisesti nuoruuteen sekä nuoren minäkuvan rakentumiseen. Päihdekokeilut ovat osa suurempaa kokeiluhalukkuutta. (Kosola ym. 2018.) Useimmilla nuorilla päihdekokeilut jäävät kertaan tai pariin, mutta osalla kokeilu voi johtaa ongelmakäyttöön. Riski ongelmakäyttöön kasvaa, mitä nuorempana päihdekokeilut alkavat. (Mielenterveystalo, ”Nuorten päihteiden käyttö”.) Toisaalta tiedetään myös, että nuoruusiässä säännöllistynyt päihteiden käyttö lisää riskiä päihteiden ongelmakäytön lisäksi mielenterveysongelmille ja syrjäytymiselle. Tämä taas aiheuttaa laajemmin haittaa paitsi yksilölle, myös hänen lähipiirilleen ja koko yhteiskunnalle. (Kosola ym. 2018.)

Nuorten päihdekokeiluihin sekä päihteiden käytön aloittamiseen vaikuttavat useimmiten ulkoiset tekijät, kuten kaveripiiri. Nuoret kokevat päihteiden avulla pitävänsä hauskaa ja rentoutuvansa. Jotkut kokevat haluavansa vain kokeilla, toiset yrittävät peittää arkielämän hankaluuksia tai pyrkivät pääsevänsä päihteiden avulla johonkin tiettyyn kaveripiiriin. Päihteiden käyttö voi olla myös pyrkimys vastustaa auktoriteetteja sekä pyrkimys irrottautua vanhemmista. (Havio ym. 2013, 166–167.)

Riskitekijät, jotka voivat altistaa nuorta päihdekokeiluille, voidaan jakaa kolmeen osioon: yksilöön itseensä, ympäristöön sekä perheeseen liittyviin tekijöihin. Tutkimuksissa onkin tunnistettu näitä useita tekijöitä, joiden uskotaan vaikuttavan nuoren päihdekokeiluiden kehittymiseen. (Von Der Pahlen & Marttunen 2012, 216.)

Riskitekijänä voivat olla nuoruudessa ilmenneet itsehallinnan vaikeudet sekä vaikeat käyttäytymishäiriöt. Nämä molemmat ennustavat mahdollista tulevaa nuoruuden päihdekäyttöä. Myös nuoren kokema ympäristö, esimerkiksi asuinympäristön rikollisuus, päihteiden helppo saatavuus ja lähiympäristön myönteinen suhtautuminen päihteisiin nähdään riskitekijöinä. Yksi riskitekijä nuoren päihdekokeiluille

ja -käytölle ovat nuoren perheeseen liittyvät tekijät, kuten esimerkiksi vanhempien päihde- ja mielen-terveysongelmat, perheen rajojen epäjohdonmukaisuus, vanhempien sekä nuoren välisen suhteen etäisyys sekä esimerkiksi perheen heikko sosioekonominen asema. (Havio ym. 2013, 166–167.)

Perinnölliset tekijät ovat yksi vaikuttava tekijä nuoren päihteiden käyttöön – erityisen huomattava vaikutus niillä on päihteiden käytön jatkumisen ja riippuvuuden syntymisen kannalta. (Havio ym. 2013, 167). Alkoholismia sairastavien ihmisten lähisukulaisista tulee useammin alkoholisteja kuin ihmisistä keskimäärin. Tämä viittaa siihen, että yksilön vanhemmiltaan perimä geenistö voi osaltaan vaikuttaa päihteiden käyttöön, esimerkiksi alkoholisoitumiseen. (Hyytiä 2003, 33.)

Hyvin useat nuoret selviävät kuitenkin runsaista riskitekijöistä huolimatta ongelmitta nuoruudestaan. Suojaavia tekijöitä nuorelle näyttäisivät olevan muun muassa positiivinen temperamentti, nuoren uskomiin kykyihinsä, älykkyys, kasvua tukeva ilmapiiri, ongelmien hyvä ratkaisutaito, vanhempien huolenpito sekä lähiympäristön tukevat rakenteet. (Havio ym. 2013, 166–167.)

3.2 Nikotiinituotteet

Savukkeissa, nuuskassa ja muissa tupakkatuotteissa esiintyvä nikotiini on näiden tuotteiden tärkein valmistusaine (Hilamo 2022, 11). Nikotiini eroaa huumaavista aineista ja alkoholista siinä, että sen vaikutuksen ihmisen käyttäytymiseen on varsin lieviä. Nikotiinituotteet, kuten tupakka, aiheuttavat kuitenkin vaikeaa riippuvuutta. Nikotiinituotteille ominaista on, että ne sekä stimuloivat että myös lamaavat käyttäjää. Joskus ihminen käyttää nikotiinituotteita piristyäkseen, joskus taas rentoutuakseen. (Ahtee 2003, 132.) Nikotiinituotteiden päihdekäyttöä selittää dopamiinin vapautuminen aivoissa, mikä johtaa mielihyvän tunteeseen. Riippuvuuden vakavuutta kuvaa nikotiinituotteiden käytön yleisyys vuosikymmenten ajan – ihmisen on vaikea luopua nikotiinituotteiden käytöstä, mikäli käytön on ehtinyt aloittaa. (Hilamo 2022, 10–11.)

3.2.1 Tupakka

Tupakkakasvista saatava nikotiini on fyysistä riippuvuutta aiheuttava aine. Tupakkatuotteen käyttöön on todettu liittyvän myös tunteita ja tottumuksia eikä pelkästään nikotiinitarpeen annostelua. Tupakka-

kasvin nikotiini kiihdyttää henkilön aivoissa nikotiinireseptorien toimintaa, niiden määrää sekä herkkyyttä. Tupakkatuotteita käyttävälle henkilölle tulee fyysisiä oireita, kun nikotiinin pitoisuus elimistössä laskee tarpeeksi alhaiseksi. Nikotiini on tupakkatuotteen käyttöä ylläpitävä tekijä, mutta tupakkatuotteiden vaikutuksia näitä käyttävän henkilön aivoissa ei tunneta. On tutkittu, että tupakkatuotteet muun muassa vaikuttavat mielialan säätelyssä ihmisen tarvittavan välittäjäaineiden (serotoniinin) toimintaan. Henkilön aivot sopeutuvat tupakkatuotteen sisältämään nikotiiniin, vaikka se onkin suurina määrinä annosteltuna hyvin myrkyllistä. (Patja 2020.)

3.2.2 Sähkötupakka

Sähkötupakka on akku- tai paristokäyttöinen laite, jonka avulla henkilö hengittää höyryksi kuumennettua nestettä. Sähkötupakassa on yleisesti kolme perusosaa riippumatta siitä millainen sähkötupakka on ulkoisesti. Sähkötupakan perusosat ovat nestesäiliö, virtalähde sekä lämmityselementti eli höyrystin. Sähkötupakkaa voidaan käyttää sekä nikotiinittomilla että nikotiinia sisältävillä nesteillä. Sähkötupakan nesteet ja niistä muodostuva höyry sisältävät myös muita aineita, jotka eivät ole samoja kuin tehdasvalmisteisissa tupakkasavukkeissa – kuitenkin osa aineista on samoja tupakkasavukkeiden kanssa. Ennen sähkösavukkeet olivat ulkoisesti hyvin saman näköisiä tehdasvalmisteisen tupakkasavukkeen kanssa, mutta nykyään sähkötupakat harvemmin muistuttavat juuri lainkaan tupakkasavuketta ulkoisesti. Sähkötupakan vaikutuksia sitä käyttävän henkilön terveyteen tutkitaan jatkuvasti, mutta tällä hetkellä tieto on vielä hyvin vähäistä, kun tiedon määrää verrataan esimerkiksi tupakkasavukkeiden vaikutuksia koskevan tiedon määrään. Kuitenkin esimerkiksi nikotiinilla on samat haittavaikutukset sähkötupakassa kuin tupakkasavukkeessakin. (Ruokolainen 2016.)

3.2.3 Nuuska

Nuuska on nikotiinipitoinen tuote, jota saadaan tupakkakasvista. Nuuska sisältää tupakkakasvin lisäksi monia lisä- ja makuaineita, mikä parantaa nuuskan säilyvyyttä ja tekee sen käytöstä henkilölle miellyttävämpää ja helpompaa. Nuuska sisältää kaiken kaikkiaan yli 2500 kemiallista yhdistettä, joista ainakin 28:n on todettu aiheuttavan syöpää. Nuuskan seassa on myös jätteitä tuholaismyrkyistä, joita on käytetty tupakkakasvin kasvatuksessa. Monet uskovat nuuskan olevan vähemmän haitallista kuin tupakan, koska nuuskatessa henkilö välttyy tupakansavun hengittämiseltä. Tämä ei tee kuitenkaan nuus-

kaamisesta vaaratonta – esimerkiksi nuuskan sisältämä nikotiini nostaa tilapäisesti henkilön sydämen sykettä ja verenpainetta, mikä pakottaa sydämen työskentelemään lujemmin rasittaen henkilön sydäntä. Nuuskan käyttö lisääkin riskiä sairastua erilaisiin sydän- ja verisuonitauteihin. Nuuskan käyttö näkyy myös henkilön suussa; nuuska syövyttää käyttävän henkilön ikeniä ja värjää ja heikentää hampaita. Pitempiaikeisemmasta käytöstä voi aiheutua erilaisia syöpiä muun muassa suu-, nenä-, ruokatorvi- ja jopa haimasyöpää. (Ollilla 2016.)

3.2.4 Muut nikotiinituotteet

Tupakan, sähkötupakan ja nuuskan lisäksi on olemassa erilaisia nikotiinituotteita, joiden oikea käytön tarkoitus on korvata tupakkatuotteista saatava nikotiini, ja tällä tavoin ehkäistä ja lieventää henkilön tupakkatuotteen lopettamisen yhteydessä ilmaantuvia vieroitusoireita. Erilaisia nikotiinituotteita ovat muun muassa laastari, purukumi ja tabletit. Henkilö voikin saada nikotiinia elimistönsä tupakkateollisuuden tupakkatuotteista esimerkiksi tupakasta, nuuskasta tai sähkötupakasta, mutta myös lääketeollisuuden nikotiinikorvaushoitoihin tarkoitetuista nikotiinituotteista. Nikotiinin pitoisuus on korkeampi tupakkatuotteissa kuin korvaushoitoihin tarkoitetuissa nikotiinituotteissa. Näissä korvaushoitotuotteissa ei esiinny myöskään elimistölle muita haitallisia aineita. (Kurko 2022.)

Nikotiinia sisältävien korvaushoitotuotteiden lisäksi muihin nikotiinituotteisiin voidaan lukea nikotiinipussit. Nikotiinipussit ovat nuuskan tapaan käytettäviä, nikotiinia sisältäviä pusseja, jotka eivät sisällä tupakkaa. Suomessa myynnissä olevat nikotiinipussit saattavat sisältää suuria määriä nikotiiniseoksia eikä pakkauksista ole selkeästi nähtävillä niiden sisältämän nikotiinin määrää. Tukesin mukaan nikotiinipussien pakkaukset ja maut on suunniteltu nuoria houkutteleviksi, mikä asettaa lapset ja nuoret erityiseen riskiryhmään niiden aiheuttamien nikotiinimyrkytysten osalta. (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) 2023.)

3.3 Päihteet, kuten alkoholi ja huumausaineet

Alkoholilaki määrittelee alkoholille erilaisia määritteitä. Laissa tarkoitetaan esimerkiksi:

- 1) alkoholipitoisella aineella sellaista ainetta ja tuotetta, joka sisältää enemmän kuin 1,2 tilavuusprosenttia etyylialkoholia;
- 2) alkoholijuomalla juotavaksi tarkoitettua alkoholipitoista ainetta, joka sisältää enintään 80 tilavuusprosenttia etyylialkoholia;

- 3) miedolla alkoholijuomalla alkoholijuomaa, joka sisältää enintään 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia;
- 4) väkevällä alkoholijuomalla alkoholijuomaa, joka sisältää enemmän kuin 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia;
- 5) väkiviinalla etyylialkoholia ja etyylialkoholin vesiliuosta, joka sisältää enemmän kuin 80 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. (Alkoholilaki 28.12.2017/1102, § 3).

Huumausainelaki määrittelee, mitkä aineet lasketaan huumausaineiksi. Huumaaviin aineisiin kuuluvat muun muassa sienet, jotkut lääkkeet ja niin sanotut klassiset huumeet kuten kannabis, LSD, heroini ja niin edelleen. Myös uudet ”designer-huumeet”, joita valmistetaan kemiallisesti, kuuluvat huumausaineisiin. Huumausaineille on alaryhmät, joihin ne voidaan jakaa niiden vaikutuksen perusteella. Huumausaineiden alaryhmät ovat: keskushermostoa kiihottavat aineet, keskushermostoa lamaavat aineet, hallusinogeenit ja kannabis. Kannabis on määritelty omaksi alaryhmäksi, sillä sen vaikutukset henkilöön ovat kolmenlaisia; lamaavia, keskushermostoa kiihdyttäviä sekä hallusinogeenisiä. (Dalh & Hirschovits 2002, 5.)

3.3.1 Alkoholi

Alkoholi on nestettä, joka imeytyy ihmisen kehoon nopeasti ruuansulatuskanavan kautta ja levittyy sieltä kaikkiin kudoksiin, myös aivoihin. Alkoholi valmistetaan käymisen avulla sokeri- ja tärkkelyspitoisista kasveista. Alkoholi vaikuttaa sitä nauttineessa henkilössä jo pienilläkin annoksilla keskushermostoa lamaavasti. Tästä henkilölle seuraa erilaisia oireita, kuten heikentynyt toimintojen kontrolli. (Dalh & Hirschovits 2002, 130.)

Alkoholin vaikutuksesta päihtynyt henkilö voi kokea monia erilaisia ja eri vakavuusasteisia terveydellisiä ja sosiaalisia haittoja. Henkilölle voi syntyä haittoja jo lyhytaikaisestakin alkoholin liiallisesta käytöstä, mikä näkyy esimerkiksi hänelle sattuvina tapaturmina tai hänen aiheuttaminaan järjestyshäiriöinä. Pitkäaikainen alkoholin käyttö aiheuttaa sitä käyttäneelle henkilölle vakavia terveyshaittoja, kuten esimerkiksi maksasairauksia. Yleisimmillään alkoholin terveyshaittoja ovat huonolaatuinen uni, mielenterveysongelmat sekä veranpainesairaudet. Alkoholi aiheuttaa haittoja alkoholin käyttäjään itseensä, mutta alkoholin käytöllä on myös välillisiä haittoja – ne kohdistuvat yleisimmin henkilön läheisiin, lähiympäristöön sekä yhteiskuntaan. (Mäkelä & Niemelä 2022.)

3.3.2 Kannabis

Kannabis on hamppukasvista (*cannabis sativa*) saatujen valmisteiden yleisnimitys. Valmisteista marihuana valmistetaan kasvin kuivatuista kukinnoista ja hasis sen pihkasta. Kannabista voidaan käyttää polttamalla, höyryttämällä, syömällä tai juomalla. Kaksi viimeisistä on Suomessa harvemmin käytettyjä menetelmiä. Kannabiksen vaikutus alkaa välittömästi, mikäli sitä käytetään polttamalla tai höyryttämällä. Tällöin vaikutus kestää yleensä muutamia tunteja. Polttaminen tapahtuu yleensä itse käärityn savukkeen muodossa, joko sellaisenaan tai tupakkakasviin sekoitettuna. Myös piippua voidaan käyttää kannabiksen polton apuvälineenä. Höyryttämiseen voidaan käyttää siihen suunniteltua vaporisaattoria tai valmista sähkösavuketta. (Piipponen 2019.)

Kannabis ja siitä valmistettujen tuotteiden aiheuttama päihtymys aiheuttaa käyttäjälleen erilaisia fyysisiä ja henkisiä oireita. Henkiset oireet ovat yleisimmin hajanainen ajattelu, voimakkaat pelot tai euforia, ahdistuneisuus, kokemus ajan hitaasta kulumisesta, keskittymisen vaikeus, vainoharhaisuus sekä aistiharhat. Kannabiksen aiheuttamia fyysisiä oireita ovat muun muassa huimaus, sydämen tykytys, silmien verestys, suun kuivuminen, lisääntynyt ruokahalu sekä liikkeiden yhteistoiminnan eli koordinaation heikentyminen. (Häkkinen 2023.)

3.3.3 Sienet

Sieniä eli niin sanottuja taikasieniä (psilosybiinisienet) henkilö nauttii päihtymistarkoituksessa niiden aistiharhoja aiheuttavien vaikutusten vuoksi. Sienten vaikutukset muistuttavat LSD:tä, ja niitä aiheuttavat sienet sisältävät tryptamiinirakenteiset alkaloidit, psilosybiini sekä psilosiini. Yleensä sieniä käytetään suun kautta ja vaikutuksia ilmentävänä annoksena pidetään noin kahta grammaa kuivattua sientä. Sieniä nauttineen henkilön vaikutukset voivat olla vaikeasti ennustettavia. Sienten fyysiset vaikutukset ilmenevät noin 20 minuutissa, ja niiden kesto on noin kuusi tuntia. Erilaisia sienet aiheuttamia negatiivisia oireita ovat muun muassa pupillien laajentuminen, pahoinvointi, lihasheikkous, sydänoireet, huimaus ja koordinaatiokyvyn heikentyminen. Sienten psyykkisiä vaikutuksia ja oireita ovat esimerkiksi aistiharhat, todellisuudentajun hämärtyminen sekä erilaiset pelkotilat. Paniikkikohtausten ja psykoosien vaaraa esiintyy etenkin suuria sienimääriä käytettäessä. Psyykkisten oireiden vaikutuksen voimakkuus ja kesto riippuvat sekä henkilön yksilöllisistä ominaisuuksista, sosiaalisesta tilanteesta ja ympäristöstä, jossa sieniä on nautittu. Myös annostuksella on vaikutusta oireiden keston ja voimakkuuteen. (Kankaanpää 2015.)

3.3.4 Päihdyttävät lääkkeet

Suomessa yleisimmin väärinkäytetyt lääkkeet ovat unilääkkeet ja rauhoittavat lääkkeet sekä morfiinin sukulaiset eli voimakkaammat kipulääkkeet. Myös erilaiset piristeet luetaan yleisimmin väärinkäytettyihin lääkeaineisiin. Väärinkäyttöä ja riippuvuutta aiheuttavat erityisesti keskushermoston kautta niin sanotun mielihyvakeskuksen kautta vaikuttavat lääkkeet. Lääkkeiden väärinkäyttö jaetaan kolmeen osaan: liikkäyttöön, sekakäyttöön sekä lääketottumukseen. Lääkkeiden liikkäytössä henkilö annostelee lääkkeen väärin, käyttää lääkkeitä pidempää kuin olisi tarve tai käyttää lääkettä huumausaineena vastoin lääkkeen ohjeistusta. Sekakäytössä henkilö käyttää erilaisia lääkkeitä esimerkiksi huumeiden, alkoholin tai muiden lääkkeiden kanssa yhdessä. Lääketottumuksessa henkilö ottaa lääkkeitä, vaikka sairaus johon lääkkeet ovat määrätty on jo parantunut. Lääketottumusta tapahtuu siksi, että henkilö on tottunut ottamaan lääkkeensä tai hän esimerkiksi pelkää lääkkeen lopetuksesta aiheutuvia vieroitusoireita. (Dalh & Hirschovits 2002, 79.)

3.3.5 Alkoholin ja lääkkeiden yhteiskäyttö

Alkoholin ja lääkkeiden yhteiskäyttö eli sekakäyttö on lääkkeiden tahallista käyttöä alkoholihumalan tehostamiseksi. Sekakäyttö lisää päihtymystilan erilaisia riskejä. Tavallisimmin sekakäytössä henkilö käyttää alkoholia yhdessä rauhoittavien lääkkeiden kanssa. Sekakäyttöä voi ilmetä henkilöllä myös niin sanotusti tahattomasti, esimerkiksi kun henkilön runsaan alkoholin aiheuttamia uni- ja muita häiriöitä pyritään vähentämään rauhoittavilla lääkkeillä. Lääkkeiden vaikutus henkilön hermostoon kestää kauemmin kuin henkilön kokema vaikutus, ja näin ollen mahdolliset lääkkeet eivät ole ehtineet hävitä henkilön kehosta ennen seuraavaa alkoholin nauttimiskertaa. (Holopainen & Surakka 2019.)

3.3.6 Haisteltavat aineet

Liuottomien eli esimerkiksi puhdistusaineiden, spraymaalien ja muiden voimakkaiden liuotinaineiden haistelu aiheuttaa henkilölle päihtymyksen, jonka oireita ovat muun muassa aggressiivisuus, heikentynyt arvostelu- sekä tarkkaavaisuuskyky ja apatia. Fyysisiä oireita henkilölle voi olla esimerkiksi hui- maus, lihasten heikentynyt koordinaatio, lihasheikkous, puheen sekavuus, vapina, hidastuneisuus sekä

silmäterien sivuttaisliikkeitä. Vakavassa myrkytystilassa henkilön tajunnan taso heikentyy ja laskee, mikä voi johtaa jopa henkilön vaipumisen koomaan. (Häkkinen 2023.)

3.3.7 Amfetamiinit

Amfetamiini, kokaiini sekä muut psykostimulantit aiheuttavat ihmiselle päihtymyksen, jossa henkilö on joko euforinen tai kokee tunnelukkoa – hän voi olla erittäin seurallinen tai erittäin tunneherkkä. Henkilö voi myös olla ahdistunut, jännittynyt sekä äreä. Psykostimulanteista päihtyneellä henkilöllä voi olla useita fyysisiä oireita. Hänellä voi olla esiintyä muun muassa sydämen sykkeen kiihtymistä tai harvenemista, verenpaineen laskua tai kohoamista, hikoilua tai kylmänväreitä, pahoinvointia, oksentelua, motorista kiihtyneisyyttä tai hidastumista sekä silmäterien laajentumista. Amfetamiinin sekä muiden psykostimulanttien aiheuttama myrkytystila voi olla vakava tai jopa hengenvaarallinen – tällöin henkilö voi saada epileptisiä kouristuksia tai menettää jopa tajuntansa. (Häkkinen 2023.)

3.3.8 Opiaatit ja opioidit

Opiaatit jaetaan sekä luonnon- että synteettisiin opiaatteihin, ja niitä kutsutaan yhteisnimellä opioidit. Opioidien tuottama päihtymystila aiheuttaa erilaisia fyysisiä ja henkisiä oireita. Alkuun opioideja käyttänyt henkilö voi tuntea euforiaa, mutta myöhemmin tunnetila voi vaihtua apaattiseksi ja ahdistuneeksi ja hänen tarkkaavaisuutensa ja muistinsa voivat heikentyä. Arvostelukyvyn heikkenemistä esiintyy lisäksi henkisessä oireistossa. Fyysisiä oireita voi olla muun muassa silmäterien supistuminen sekä motorinen kiihtyneisyys tai hidastuminen. Vakavassa myrkytystilassa opioideja käyttäneen henkilön silmäterät ovat laajentuneet ja puhe on sekavaa. Vakavassa ja hengenvaarallisessa myrkytystilassa tajunnan taso heikentyy, sydän sekä hengitys lamaantuvat ja lopulta niiden toiminta pysähtyy. (Häkkinen 2023.)

3.3.9 Ekstaasi

Ekstaasi eli MDMA (metyleenidioksimetamfetamiini) on keskushermostoa stimuloiva sekä aktivoiva huumausaine. Ekstaasia käyttävät henkilöt nauttivat aineen yleensä suun kautta tabletteina, mutta

MDMA-yhdisteenä oleva kristallirakeinen jauhe voidaan käyttää myös nenän kautta. Ekstaasin aiheuttamia käytönaikaisia oireita ovat yleisimmin unettomuus, runsas hikoilu ja sydänoireilut, kuten esimerkiksi sydämentykytys. Nämä oireet korostuvat, mikäli henkilö ekstaasia käyttäessään on fyysisesti aktiivinen. Suun alueella ekstaasin aiheuttamia yleisimpiä oireita ovat suun kuivuminen ja hampaiden narskuttelu, mutta myös leukalukko on mahdollinen haittavaikutus. Vakavampiin oireisiin kuuluvat ruumiinlämmön voimakas kohoaminen, sydämen rytmihäiriöt, akuutti munuaisten vajaatoiminta, hypotermia sekä lihaskudoksen äkillinen vaurio eli rhabdomyolyysi. Sydänkohtauksen riski on esimerkiksi kokaiinia käyttävää henkilöä pienempi, mutta kuitenkin yksi olemassa olevista riskeistä vakavin. Mikäli ekstaasia käyttävä henkilö sairastaa epilepsiaa, ekstaasin käyttö saattaa lisätä hänen kouristusriskiänsä. (Storvik 2021.)

3.3.10 LSD

LSD eli kotelosienistä saatava lysergihapon dietyyliamidin johdos on puolisynteettinen ja erittäin voimakkaana pidetty huumausaine. Sitä käytetään suun kautta, esimerkiksi sokeripalaan tai paperiin imeytettynä. Vaikutus alkaa yleensä hitaasti, noin tunnin sisällä aineen nauttimisesta. Vaikutus kestää tyypillisesti jopa kahdeksan tuntia, mutta vaikutusaikaan vaikuttaa käytetyn annoksen määrä. (Storvik 2020.) LSD on hallusinogeenisiin kuuluva psykedeeli, ja se aiheuttaa käyttäjälle päihtymyksessä oireita, joita ovat muun muassa, ahdistuneisuus sekä pelokkuus, vainoharhaisuus, voimakas tunne sekoamisesta eli niin kutsutusta ”hulluksi” tulemisesta, arvostelukyvyn heikkeneminen ja erilaiset harhaelämykset. Mikäli henkilöllä ilmenee myrkytystila, hänen oireitaan voivat olla hikoilu, vapina, silmäteerien laajentuminen, näön tarkkuuden heikentyminen sekä pulssin kiihtyminen. Myös lihaskoordinaatio voi olla heikentynyt. (Häkkinen 2023.)

3.3.11 Kokaiini

Kokaiini on kokapensaasta lehdistä kemiallisen prosessin avulla uutettua tahnaa, joka sen jälkeen jalostetaan valkoiseksi jauheeksi, kokaiinihydrokloridiksi eli kokaiiniksi. Huumausaineena kokaiinia käytetään nuuskaamalla, suonensisäisesti tai polttamalla. Kokaiini imeytyy myös limakalvoilta, kuten esimerkiksi suun, emättimen tai peräsuolen limakalvosketuksesta. Kokaiinin välittömiä vaikutuksia ovat esimerkiksi kiihotustila, euforia, itsevarmuus, suuruudentunne ja omien kykyjen yliarviointi. Nämä tuntemukset kestävät yleensä noin 15–30 minuuttia, minkä jälkeen tuntemukset muuttuvat muun

muassa motoriseksi levottomuudeksi, pelkotiiloiksi sekä joskus jopa vainoharhaisuudeksi. Kokaiinin muita vaikutuksia sitä käyttävään henkilöön ovat muun muassa hermostuneisuus, väkivaltaisuus, paniikkikohtaukset, aistiharhat sekä psykoottisuus. Hyvin usein kokaiinia käyttävällä henkilöllä on lisäksi univaikeuksia ja masentuneisuutta tai jopa itsemurha-ajatuksia. (Dalh & Hirschovits. 2002, 51–52.)

4 TUTKIMUSTULOSTEN ANALYSOINTI

Toteutimme kyselymme (LIITE 1) sähköistä Webropol-ohjelmaa hyödyntäen. Nuorilla oli mahdollisuus vastata kyselyyn joko omilla älypuhelimillaan tai koulun tietokoneita lainaten. Kyselyyn vastaaminen kesti noin 5–10 minuuttia. Kysely sisälsi 12 kysymystä koskien pääasiassa erilaisia päihteitä ja niiden käyttöä. Näistä kysymyksistä 11 ensimmäistä sisälsi valmiit vastausvaihtoehdot. Viimeisen kysymyskohdan jätimme avoimeksi, jotta nuorilla olisi mahdollisuus avata sanallisesti kyselyn aikana heränneitä mietteitä ja ajatuksia – esimerkiksi asioita, joita ei saanut aikaisempien kysymyksien aikana tuotua ilmi erilaisia vastausvaihtoehtoja hyödyntäen. Päihteiden käyttöä koskevassa kysymyksessä oli myös yksi avoin kohta mahdollisille muille päihteille, joita vastausvaihtoehdoista ei käynyt suoraan ilmi. Avoimen kohdan käyttöä perustelimme sillä, että halusimme saada mahdollisimman kattavasti tietoa siitä, mitä mahdollisia muita päihteitä ja kuinka usein nuoret käyttävät. Vastausvaihtoehtojen määrät vaihtelivat kysymyskohdittain ja osassa kysymyksistä oli mahdollisuus valita useampi vastausvaihtoehto.

Kyselyyn vastasi yhteensä 409 nuorta. Jaottelimme vastaajia sukupuolen, iän, nykyisen yläkoulun sekä aikaisemman alakoulun perusteella saadaksemme erilaista informaatiota siitä, kuinka nuoren sukupuoli, ikä tai koulutausta vaikuttaa mahdolliseen päihteiden käyttöön tai päihdekokeiluihin.

4.1 Nuorten päihdekokeilut ja päihteiden käyttö

Nuorilta (N= 409) kysyttiin, minkä ikäisenä he olivat kokeilleet päihteitä ensimmäisen kerran. 12-vuotiaana tai nuorempana nikotiinituotteita kokeilleita nuoria oli 60, alkoholia kokeilleita 51 ja huumausaineita kokeilleita kaksi. 13-vuotiaana nikotiinia kokeilleita oli 56, alkoholia kokeilleita oli 48 ja huumausaineita kokeilleita kaksi. 14-vuotiaana päihteitä ensimmäisen kerran kokeilleita oli nikotiinituotteissa 33, alkoholia kokeilleissa 39 ja huumausaineissa kymmenen. 15-vuotiaana nikotiinituotteita oli ensimmäisen kerran kokeillut 20, alkoholia 19 ja huumausaineita kuusi. 16-vuotiaana ensimmäisen kerran päihteitä kokeilleita oli nikotiinituotteissa kaksi, alkoholissa yksi ja huumausaineissa yksi. (TAULUKKO 2).

TAULUKKO 2. Minkä ikäisenä kokeilit päihteitä ensimmäisen kerran.

	12- vuotiaana tai nuorempana	13- vuotiaana	14- vuotiaana	15- vuotiaana	16- vuotiaana	En ole kokeillut	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Nikotiinituotteita	60	56	33	20	2	253	409	4,4	6,0
Alkoholia	51	48	39	19	1	262	409	4,6	6,0
Huumeaineita	2	2	10	6	1	386	409	5,9	6,0
Yhteensä	113	106	82	45	4	901	409	4,9	6,0

Nuorilta (N = 401) kysyttiin myös, kuinka moni heistä käyttää edelleen päihteitä. Nuorista 80 vastasi käyttävänsä edelleen päihteitä, 101 vastasi, ettei käytä enää päihteitä, ja 220 vastasi, ettei ole koskaan käyttänyt päihteitä. (TAULUKKO 3).

TAULUKKO 3. Käytätkö päihteitä edelleen.

	n	Prosentti
Kyllä	80	19,9%
En	101	25,2%
En ole käyttänyt koskaan päihteitä	220	54,9%

4.1.1 Nikotiinituotteet

Nikotiinituotteita päivittäin käyttäviä nuoria (N=409) oli vastausten perusteella 70. Heistä 32 polttaa tupakkaa ja seitsemän sähkö tupakkaa, 23 käyttää nuuskaa sekä kahdeksan käyttää muita nikotiini tuotteita. Silloin tällöin nikotiinituotteita käyttäviä vastaajissa oli 150. Heistä 57 käyttää tupakkaa, 42 sähkö tupakkaa, 30 nuuskaa ja 21 muita nikotiinituotteita. Nuoria, jotka ovat kokeilleet kerran tai pari nikotiinituotteita, oli vastauksissa 250. Tupakkaa heistä oli kokeillut 77, sähkö tupakkaa 110, nuuskaa 43, sekä muita nikotiinituotteita 20. Vastaajista suurin osa ei käyttänyt lainkaan erilaisia nikotiinituotteita. Heistä 251 ei käyttänyt lainkaan tupakkaa, 261 sähkö tupakkaa, 321 nuuskaa ja 367 muita nikotiinituotteita. (TAULUKKO 4).

TAULUKKO 4. Käytätkö / oletko käyttänyt seuraavia nikotiinituotteita?

	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Tupakka	32	57	77	251	409	3,3	4,0
Sähkötupakka	7	42	110	261	409	3,5	4,0
Nuuska	23	30	43	321	409	3,6	4,0
Muut nikotiinituotteet	8	21	20	367	409	3,8	4,0
Yhteensä	70	150	250	1200	409	3,5	4,0

Nikotiinituotteiden käytön suhteen sukupuolten väliset erot eivät olleet huomattavia muiden tuotteiden kuin nuuskan osalta. Nuuskaa pojat käyttävät huomattavasti tyttöjä enemmän, niin säännöllisesti, silloin tällöin kuin kerran tai pari kokeillen. (LIITE 3).

4.1.2 Päihteet, kuten alkoholi ja huumausaineet

Päivittäin erilaisia päihteitä käyttäviä nuoria (N = 409) oli vastauksissa yhteensä 44. Heistä 4 vastaajaa kertoi käyttävänsä päivittäin alkoholia, kannabista tai sieniä. Lääkkeitä päihtymismielessä käyttäviä, huumaavia aineita haistelleita sekä amfetamiineja, opiaatteja, ekstaasia, kokaiinia ja jotain muuta käyttäviä oli vastauksissa kolme. LSD:ta vastasi päivittäin käyttävänsä viisi vastaajaa. Kaksi vastaajaa kertoi käyttävänsä päivittäin jotain, minkä nimeä vastaaja ei osannut kertoa. Jotain muuta -kohtaan oli annettu yksi vastaus, jossa nuori kertoi käytettävän päihteen olevan Bentsot (= bentsodiatsepiini, joka on rauhoittava lääke). (LIITE 4).

Silloin tällöin erilaisia päihteitä käyttäviä vastaajia (N=409) oli yhteensä 76. Näistä 55 käytti alkoholia, kuusi kannabista, yksi sieniä, yksi lääkkeitä päihtymismielessä, yksi alkoholia ja lääkkeitä yhteiskäytössä, kolme haisteltavia aineita, kaksi amfetamiineja, kaksi opiaatteja, yksi ekstaasia, yksi LSD:tä ja yksi kokaiinia. (LIITE 4).

Nuorista (N=409) 172 vastasi kokeilleensa kerran tai pari erilaisia päihteitä. Näistä kerran tai pari alkoholia kokeilleita oli yhteensä 110, kannabista sekä haisteltavia huumaavia aineita kokeilleita 11, lääkkeitä päihtymismielessä kokeilleita 13 sekä alkoholin ja lääkkeiden yhteiskäyttöä kokeilleita seitsemän. Viisi vastaajaa kertoi kokeilleensa kerran tai pari jotain, minkä nimeä he eivät tieneet. Näiden lisäksi kerran tai pari amfetamiineja kokeilleita vastaajia oli neljä, opiaatteja ja kokaiinia kokeilleita

molempia kolme ja sieniä kokeilleita vastaajia kaksi. Ekstaasia, LSD:ta tai jotain muuta päihdettä kokeilleita nuoria oli jokaista yksi. (LIITE 4).

Vastaajista (N=409) suurin osa ei käyttänyt lainkaan alkoholia tai huumausaineita. Näistä 254 ei käyttänyt alkoholia, 391 kannabista, 406 sieniä, 395 lääkkeitä päihtymismielessä, 402 alkoholia ja lääkkeitä yhteiskäytössä, 395 huumaavia aineita, 403 amfetamiineja, 404 opiaatteja, 407 ekstaasia, 405 LSD:tä ja 405 kokaiinia. (LIITE 4).

4.1 Päihteiden käyttöön johtaneet syyt

Nuorilta kysyttiin, mikä sai heidät kokeilemaan päihteitä ensimmäisen kerran. Kysymykseen nuori sai halutessaan valita useamman vaihtoehdon. Vastauksia tähän kysymykseen oli yhteensä 544 ja vastaajia 403. Suurin osa eli 243 vastaajaa (N =403) ilmoitti, ettei ole kokeillut päihteitä lainkaan. Päihteitä kokeilleista nuorista suurin osa kertoi päihteiden kokeilun syyksi joko mielenkiinnon päihteitä kohtaan, ajatuksen hauskanpidosta sekä kokeilun sen vuoksi, että kaveritkin kokeilivat. Vähintään valintoja oli tehty kohtaan vaikeat kotiolot (perheen rahavaikeudet, perheväkivalta, haasteelliset perhesuhteet ym.). (TAULUKKO 5).

TAULUKKO 5. Mikä sai sinut kokeilemaan päihteitä ensimmäisen kerran?

	n	Prosentti
Mielenkiinto päihteitä kohtaan	68	16,9%
Kaverien painostus	19	4,7%
Kokeilin, koska kaveritkin kokeilivat	58	14,4%
Ajatus siitä, että päihteet voisivat helpottaa esim. henkistä pahaa oloa	32	7,9%
Vaikeat kotiolot (perheen rahavaikeudet, perheväkivalta, haasteelliset perhesuhteet ym.)	8	2,0%
Ajatus hauskanpidosta	64	15,9%
Rentoutuminen	27	6,7%
Humalan vuoksi, tai saadakseni pään sekaisin	25	6,2%
En ole kokeillut päihteitä lainkaan	243	60,3%

4.2 Sukupuolten väliset erot päihteiden käytössä

Vastaajista 197 (48,4 %) oli poikia, 201 (49,4 %) tyttöjä ja 9 (2,2 %) kertoi olevansa joko muunsukupuolisia tai eivät muuten halunneet määritellä sukupuoltaan. Päihteiden osalta sukupuolten väliset erot eivät olleet merkittäviä tyttöjen ja poikien välillä. Tytöt käyttävät alkoholia silloin tällöin poikia hieman enemmän. Muiden päihteiden osalta tulokset ovat hyvin tasavertaiset. Muunsukupuoliset tai sukupuoltaan määrittelemättömät nuoret käyttivät prosentuaalisesti enemmän nikotiinituotteita ja muita päihteitä tyttöihin ja poikiin verrattuna. Esimerkiksi kohdassa, jossa kysyimme alkoholin käytöstä, pojista (N=204) yksi ja tytöistä (N=205) yksi vastasi käyttävänsä alkoholia päivittäin. Samassa kysymyskohdassa muunsukupuolisista tai sukupuoltaan määrittelemättömistä nuorista (N=12) kaksi vastasi käyttävänsä alkoholia päivittäin. (LIITE 5 & LIITE 5/1).

4.3 Koulukohtaiset erot päihteiden käytössä

Kysyimme nuorilta tietoa heidän siirtymäkoulustaan, eli alakoulusta, josta he olivat siirtyneet yläkouluun. Tämän lisäksi halusimme tietää myös nuoren nykyisen yläkoulun, jotta voisimme nähdä, oliko päihteiden esiintyvyydellä koulukohtaisia eroja. Päihteiden käyttöä esiintyi kaikista alakouluista siirtyneillä nuorilla ja molemmissa yläkouluissa opiskelevilla nuorilla jossain määrin.

4.3.1 Alakoulukohtaiset erot

Jaotteleamalla vastaajat aikaisempien alakoulujen mukaan näyttävät luvut seuraavilta; Katajan koulusta yläkouluun siirtyneitä vastaajia oli 51 (12,5 %), Kiviojan koulusta 72 (17,7 %), Niemelänkylän koulusta 15 (3,7 %), Ojakylän koulusta 19 (4,7 %), Päivärinnan koulusta 59 (14,5 %), Rahkolan koulusta 52 (12,8 %), Rannan koulusta 57 (14 %), Raudaskosken koulusta 31 (7,6 %), Vähänkankaan koulusta 34 (8,3 %) ja jostain muusta koulusta (esimerkiksi eri paikkakunnilta siirtyneitä) 17 (4,2 %).

Nikotiinituotteita koskevissa vastauksissa (N=422) nikotiinituotteiden kokeilua esiintyi vaihtelevasti eri ikäluokissa. Nuoret kokeilivat nikotiinituotteita ensimmäisen kerran pääasiassa 12-vuotiaina tai sitä nuorempina sekä 13-vuotiaina. Vain kaksi vastausta kertoi kokeilun ajoittuneen 16-vuoden ikään, ja nämä molemmat vastaukset tulivat Päivärinnan koulusta yläkouluun siirtyneiltä nuorilta. Niemelänkylän koulussa opiskelleista vastaajista kukaan ei ollut kokeillut nikotiinituotteita 12-vuotiaana tai sitä nuorempina eli alakouluikäisenä. (LIITE 6).

Kysyimme nuorilta, minkä ikäisenä he kokeilivat ensimmäisen kerran päihteitä. Alkoholia koskevissa vastauksissa (N=417) alkoholin kokeilua esiintyi kaikista alakouluista siirtyneillä vastaajilla. Nuoret kokeilivat alkoholia ensimmäisen kerran pääasiassa 12-vuotiaina tai sitä nuorempina sekä 13-vuotiaina. Vain yksi vastauksista kertoi kokeilun ajoittuneen 16-vuoden ikään, ja tämä vastaus tuli Päivärinnan koulusta siirtyneeltä nuorelta. Suurimmalta osin nuoret kertoivat, etteivät ole kokeilleet alkoholia lainkaan. (LIITE 6/1).

Huumausaineita koskevassa kysymyskohdassa saimme yhteensä 405 vastausta. Huumausaineita eri alakouluilta tulleiden nuorten vastausten perusteella oli kokeiltu alakouluiässä vain Rahkolan ja Raudaskosken kouluissa. 13-vuotiaana huumausaineita oli kokeiltu Rannan koulun sekä muualta paikkakunnalta tulleiden vastanneiden keskuudessa. 14-vuotiaana huumausaineita ensimmäistä kertaa kokeileita oli kaikissa muissa, paitsi Katajan ja Vähänkankaan koulusta tulleiden vastaajien keskuudessa. Vähänkankaan koulu oli ainoa, jossa ei ollut huumausainekokeiluita missään ikäluokissa. (LIITE 6/2).

4.3.2 Yläkoulukohtaiset erot

Vastaajista suurin osa, eli yhteensä 318 oppilasta (78,5 %) opiskeli Kaisaniemen koulussa ja 87 oppilasta (21,5 %) Taanilan koulussa. Molempien koulujen oppilailla esiintyi sekä nikotiinituotteiden että muiden päihteiden käyttöä. Taanilan koulun oppilailla nikotiinituotteiden päivittäistä käyttöä esiintyi prosentuaalisesti hieman enemmän kuin Kaisaniemen koulun oppilailla. Myös alkoholin ja huumaavien aineiden päivittäinen käyttö oli prosentuaalisesti yleisempää Taanilan koulun oppilailla Kaisaniemen koulun oppilaisiin verrattuna. Esimerkiksi alkoholin päivittäistä käyttöä koskevia vastauksia oli Kaisaniemen koulun vastauksissa (N=328) yksi ja Taanilan koulun vastauksissa (N=91) neljä. Suurin osa kummankaan koulun oppilaista ei käyttänyt lainkaan päihteitä. (LIITE 7, 8 & 8/1).

Kohdassa, jossa kysyimme, käyttävätkö nuoret edelleen päihteitä, ei ollut prosentuaalisesti merkittäviä koulukohtaisia eroja. Vastaajista (N=401) 58 (18,7 %) Kaisaniemen koulun oppilasta ja 20 (23 %) Taanilan koulun oppilasta kertoi käyttävänsä edelleen päihteitä. Vastanneista 79 (25,5 %) Kaisaniemen koulun oppilasta ja 21 (24,1 %) Taanilan koulun oppilasta ei käyttänyt enää päihteitä. Kaisaniemen koulun vastaajista 173 (55,8 %) ja Taanilan koulun vastaajista 46 (52,9 %) kertoi, ettei ole koskaan käyttänyt päihteitä. (LIITE 9).

4.4 Päihteiden käytön hyväksyminen nuorten keskuudessa

Kysyimme nuorilta (N=407), hyväksyvätkö he nikotiinituotteiden, alkoholin sekä erilaisten huumausaineiden käytön. Nikotiinituotteiden ja alkoholin käytön nuoret kokivat huomattavasti hyväksyttäväksi mitä huumausaineiden käytön. Erilaisten huumausaineiden käytön nuorista hyväksyi 37, kun taas esimerkiksi alkoholin käytön hyväksyi 250 nuorta. Erityistä on, että suurempi määrä vastaajista hyväksyy enemmän alkoholin käytön kuin nikotiinituotteiden käytön. (TAULUKKO 6).

TAULUKKO 6. Hyväksytkö päihteiden käytön?

	Hyväksyn	En hyväksy	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Nikotiinituotteiden käytön	220	208	407	1,5	1,0
Alkoholin käytön	250	175	407	1,4	1,0
Erilaisten huumausaineiden käytön	37	376	407	1,9	2,0
Yhteensä	507	759	407	1,6	2,0

4.5 Nuorten ajatuksia päihteistä

Laitoimme kyselymme viimeiseksi kohdaksi avoimen kysymyksen, johon nuorilla oli mahdollisuus kertoa omin sanoin ajatuksia ja mietteitä käsitellyistä aiheista. Tässä muutamia nuorten kirjoittamia avoimia vastauksia:

Minkään huumausaineiden käytössä ei ole mitään järkeä

En halua itse alkaa käyttämään päihteitä ja en pidä koko ajatuksesta yhtään.

Miksi kannabis pitäis olla laillinen. En ymmärrä.

jokaisen oma asia mutta kaikki tietää ettei päihteiden tai huumeiden käyttö ole järkevää. Alkoholi sauna tai ruokajuomana ja sitä kohtuullisesti niin ok

Huumeiden käyttäjiä pitää auttaa, eikä rangaista

Olen sitä mieltä että päihteiden käyttö on turhaa mitä enemmän käytät päihteitä sitä heikompi itsetunto.

5 POHDINTA

Nuoruus on oman identiteetin rakentamisen ja itsenäistymisen aikaa. Osa kyselyymme vastanneista nuorista oli kyselyn teettämisen aikaan lähellä yläkoulun opintojen päättymistä ja suuntaamassa kohti jatko-opintoja. Tämä tarkoittaa osalle nuorista myös opintojen perässä muualle muuttamista, oman kodin rakentamista ja vastuun ottamista omasta elämästään. Itsenäistyminen voidaan nähdä myös tarpeettomana aikuistumisena – ajatellaan, että nuoren tulisi yhdessä yössä kasvaa tasolle, jossa hän pärjäisi omillaan. Tällaiset ajatukset voivat ajaa nuoria kohti aikuisten maailmaa, johon osaltaan kuuluvat myös päihteet. Tutkimalla nuorten päihteiden käyttöä voimme kohdentaa ja kehittää päihdeneuvontaa tämänhetkisiä ilmiöitä vastaavaksi, mutta myös tuottaa tärkeää tietoa nuorille itselleen. Kyselyymme vastanneista nuorista suurin osa ei ollut käyttänyt koskaan päihteitä. Mielestämme tämä olisi tärkeää tietoa kyselyymme vastanneille nuorille, sillä nuoret vertailevat usein itseään toisiin nuoriin, mikä voi johtaa myös samanlaisten kokemusten hakemiseen. Tätä tukee myös kyselystä saatu tieto, jonka mukaan yksi merkittävin syy nuorten päihteiden käytölle oli kokeilu sen vuoksi, kun kaveritkin kokeilivat.

Nuorilta saaduissa vastauksissa yllättävää oli se, että nuoret pitivät alkoholinkäyttöä hyväksyttävämpanä kuin nikotiinituotteiden käyttöä. Toisaalta tätä tukee tieto, jonka mukaan tupakointi on vähentynyt 2000-luvulla menettäen samalla hohtoaan etenkin nuorten keskuudessa (Heloma, Korhonen, Patja, Salminen & Winell 2022; Winell, Heloma & Korhonen 2022). Siinä missä tupakointi on vähentynyt, erilaisia nikotiinituotteita käytetään kuitenkin yhä nuorten keskuudessa. Tämän hetken ilmiöinä näytätyy etenkin sähkötupakka, nuuska ja nuuskan tavoin käytettävät nikotiinipussit, jotka ovat nousseet mediassa laajalti esille viime aikoina.

Nuoret kertoivat vastauksissaan yhdeksi pääsyyksi päihteiden käytölle ajatuksen hauskanpidosta. Pohdimme, onko nuorilla riittävästi mieluisia virikkeitä ja mahdollisuuksia hauskanpitoon ilman, että siihen liitetään päihteiden käyttöä. Opinnäytetyön tekijöinä koemme, että alueellamme järjestettiin meidän nuoruutemme aikaan huomattavasti useammin erilaisia nuorille suunnattuja tapahtumia, joihin nuoret kokoontuivat viettämään yhdessä mielekästä aikaa. Vaikka erilaiset kokeilut ovatkin osa nuoruutta, pidämme tärkeänä vaihtoehtojen tarjoamista päihteiden käytön tilalle. Mielestämme olisi tärkeää huomioida nuorten tarpeita ja kehittää nuorille suunnattua toimintaa vastaamaan heidän toiveitaan. Vaikka nuorten päihteiden käyttöä ei varmasti saada koskaan kokonaan kitkettyä, näkisimme, että nuoria kuuntelemalla voisimme tarjota heille mielekästä tekemistä päihteiden käytön tilalle.

Opinnäytetyön tekeminen oli prosessina mielenkiintoinen ja näkemyksiä avartava. Prosessin myötä saimme ensikosketuksen tutkimustyön tekemiseen, mutta myös valtavasti tärkeää tietoa opinnäytetyössä käsitellyistä aiheista. Kyselyssä esitetyt kysymykset ja teoreettinen tietopohja tukivat tutkimusongelmiin vastaamista ja tutkimustyön tavoitteiden saavuttamista. Kyselyyn tulleita vastauksia analysoimalla saimme tuotettua tärkeää tietoa kohderyhmämme tämänhetkisen päihteidenkäytön tilasta, mikä oli tutkimustyömme päätarkoitus.

Kriittisestä näkökulmasta katsottuna olisimme voineet kehittää kyselylomaketta vielä paremmin toimivaksi. Aikataululliset haasteet veivät meiltä mahdollisuuden harjoituskyselyn teettämiselle, mikä olisi tuonut meille tärkeää tietoa kyselyn toimivuudesta. Webropol-ohjelmistolla laadittu kysely oli mielestämme kuitenkin lähtökohtaisesti toimiva ja kysymyskohdat vastasivat tavoitteitamme. Kyselyä koskevat kehittämiskohteet rajoittuivat erilaisten sääntöjen asettamiselle. Jälkeenpäin ajateltuna kysely olisi voinut edetä kohdittain, eli seuraava kysymys olisi avautunut vastattavaksi vasta, kun edelliseen kysymykseen oli vastannut. Tämä olisi mahdollisesti vähentänyt kysymyksiin vastaamatta jättämistä. Toisaalta on kuitenkin muistettava, että eettisesti tarkasteltuna kyselyyn vastaaminen on aina vapaaehtoista, ja ilman edellä mainittua sääntöä nuoret pystyivät itse rajaamaan vastaustensa lukumäärää. Koko kyselyyn osallistuminen ei näin ollen pakottanut nuoria vastaamaan kaikkiin kysymyskohtiin.

Toisena kehittämiskohteena näimme sellaisten kysymyskohtien sääntöjen tarkastelun, joissa oli valittavina useampi vaihtoehto. Nämä kysymyskohdat koskivat mm. erilaisten päihteiden käyttöä. Tarkoituksenamme oli saada nuorilta jokaista päihdettä koskien yksi vastausvaihtoehto siitä, kuinka usein nuori mahdollisesti käytti kyseistä päihdettä. Koska kysymys oli aseteltu niin, että se sisälsi kaikki tutkimustamme koskevat päihteet, antoi ohjelma valita useita vaihtoehtoja päihteiden käytön toistuvuutta mittaavassa kohdassa. Tämän vuoksi yksittäinen vastaaja saattoi arvioida käyttävänsä päihteitä esimerkiksi sekä päivittäin että silloin tällöin.

Kokonaisuutena tarkastellen koemme, että opinnäytetyömme oli teoreettiselta osuudeltaan kattava otanta erilaisten päihteiden teoriaa, joka tuki tutkimustyömme tavoitteita ja kyselyyn asetettujen kysymysten tarpeellisuutta. Kyselystä saamamme analyysit vastaavat hyvin tutkittavaan aiheeseen ja antavat tärkeää tietoa sekä meille että muille nuorten kanssa työskenteleville. Opinnäytetyöprosessi oli kokonaisuutena opettavainen prosessi, jonka avulla pääsimme kehittämään ammatillisuuttamme ja valmiuksiamme toimia jatkossakin kehittämistehtävien parissa.

LÄHTEET

Ahtee A. 2003. Nikotiini. Teoksessa M. Salaspuro, K. Kiianmaa & K. Seppä (toim.) *Päihdelääketiede*. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 33–40.

Alkoholilaki. 28.12.2017/1102. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2017/20171102>. Viitattu 7.10.2023.

Dalh, P. & Hirschovits, T. 2002. *Tästä on kyse – tietoa päihhteistä*. 4. uudistettu painos. Helsinki: YAD Youht Against Drugs ry.

Havio, M., Ikinen, M. & Partanen, A. 2013. *Päihdehoitotyö*. 5.–7. painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
Hiilamo, H. 2022. *Tupakka tai terveys*. Helsinki: Into Kustannus Oy.

Heloma, A., Korhonen, T., Patja, K., Salminen, O. & Winell, K. 2022. Lukijalle. Teoksessa Heloma, A., Korhonen, T., Patja, K., Salminen, O. & Winell, K. (toim.) *Tupakka- ja nikotiiniriippuvuus*. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 6–7.

Holopainen, A. & Surakka, V-M. 2019. *Alkoholin ja lääkkeiden sekakäyttö*. Päihdelinkki.fi. Saatavissa: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/laakkeet/alkoholin-ja-laakkeiden-sekakaytto>. Viitattu 10.7.2023.

Hyytiä, P. 2003. Perinnöllisyys. Teoksessa M. Salaspuro, K. Kiianmaa & K. Seppä (toim.) *Päihdelääketiede*. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 33–40.

Häkkinen, M. 2023. *Huumeiden aiheuttama päihtymys, käytön ongelmat ja huumeriippuvuus*. Lääkärikirja Duodecim. Saatavissa: <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00414>. Viitattu 10.7.2023.

Kaisaniemen koulu. *Kaisaniemen koulu (7.–9. lk.)*. Saatavissa: <https://peda.net/yli vieska/peruskoulu/kaisaniemi>. Viitattu 11.3.2023.

Kankaanpää, A. 2015. *Sienet - psilosybiini ja psilosiini*. Päihdelinkki.fi. Saatavissa: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/sienet-psilosybiini-ja-psilosiini>. Viitattu 10.7.2023.

Kosola, E., Niemelä, E. & Niemelä, S. 2018. Päihdekokeilut – normaalia nuoruutta vai alkava häiriö? *Läketieteellinen aikakauskirja Duodecim*. 2018; 134 (8). Saatavissa: <https://www.duodecimlehti.fi/duo14288>. Viitattu 12.3.2023.

Kurko, T. 2022. *Nikotiinikorvaushoitovalmisteet (laastari, purukumi, tabletit ja muut valmistemuodot)*. Lääkärikirja Duodecim. Saatavissa: <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01065/nikotiinikorvaushoitovalmisteet-laastari-purukumi-tabletit-ja-muut-valmistemuodot?q=muut%20ja%20nikotiinituotteet>. Viitattu 12.7.2023.

Maunu, A. 2014. *Päihhteet, tunteet ja sosiaalisuus: Näkyvän päihhteidenkäytön näkymättömät syyt*. *Janus* 22 (2), 194–206. Saatavissa: <https://journal.fi/janus/article/view/51202/15647>. Viitattu 13.3.2023.

Mielenterveystalo. *Nuorten päihhteiden käyttö*. Saatavissa: <https://www.mielenterveystalo.fi/fi/paihteet/nuorten-paihteiden-kaytto>. Viitattu 11.3.2023.

- Mäkelä, P. & Niemelä, S. 2022. *Alkoholi ja terveys*. Lääkärikirja Duodecim. Saatavissa: <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01120/alkoholi-ja-terveys>. Viitattu 10.7.2023.
- Niemelä, S. 2018. Nuorten huumeiden käyttöön puuttumisen merkitys. Teoksessa Aalto, M., Alho, H. & Niemelä, S. (toim.) *Huume- ja lääkeriippuvuudet*. Oy Duodecim. Saatavissa: <https://www.oppi-portti.fi/op/hlr00001/do>. Viitattu 13.3.2023.
- Nuortennetti. *Päihhteet*. Saatavissa: <https://www.nuortennetti.fi/mieli-ja-keho/paihteet/>. Viitattu 12.3.2023.
- Ollila, H. 2016. *Nuuska - suussa käytettävä tupakka*. Päihdelinkki.fi. Saatavissa: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/tupakka-ja-muut-nikotiinituotteet/nuuska-suussa-kaytettava-tupakka>. Viitattu 10.7.2023.
- Patja, K. 2020. *Tupakkariippuvuuden mekanismit*. Lääkärikirja Duodecim. Saatavissa: <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01125/tupakkariippuvuuden-mekanismit>. Viitattu 10.7.2023.
- Piipponen, M. 2019. *Kannabis (marihuana ja hasis)*. Päihdelinkki.fi. Saatavissa: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/kannabis-marihuana-ja-hasis>. Viitattu 13.10.2023.
- Ruokolainen, O. 2016. *Sähkösavuke*. Päihdelinkki.fi. Saatavissa: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/tupakka-ja-muut-nikotiinituotteet/sahkosavuke>. Viitattu 10.7.2023.
- Storvik, M. 2020. *LSD*. Päihdelinkki.fi. Saatavissa: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/lsd>. Viitattu 13.10.2023.
- Storvik, M. 2021. *Ekstaasi*. Päihdelinkki.fi. Saatavissa: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/ekstaasi>. Viitattu 10.7.2023.
- Taanilan koulu. *Taanilan koulu (0.–9. lk.)*. Saatavissa: <https://peda.net/yli vieska/peruskoulut/taanila>. Viitattu 11.3.2023.
- Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. 2020. *Keskeiset käsitteet*. Saatavissa: <https://thl.fi/fi/web/alkoholi-tupakka-ja-riippuvuudet/ehkaiseva-paihde-tyo/mita-ehkaiseva-paihde-tyo-on/keskeiset-kasitteet>. Viitattu 13.3.2023.
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes). 2023. *Nikotiinipussien vahvuuksille uusia rajoituksia – 20 mg tai enemmän nikotiinia sisältävät pussit poistettava markkinoilta*. Saatavissa: <https://tukes.fi/-/nikotiinipussien-vahvuuksille-uusia-rajoituksia-20-mg-tai-enemman-nikotiinia-sisaltavat-pussit-poistettava-markkinoilta>. Viitattu 8.10.2023.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2023. *Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan HTK-ohje 2023*. Helsinki. Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisu 2/2023. Saatavissa: https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf. Viitattu 6.10.2023.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2019. *Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2019*. Hel-

sinki. Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisu 3/2019. Saatavissa: https://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/Ihmistieteiden_eettisen_ennakkoarviointin_ohje_2020.pdf. Viitattu 13.3.2023.

Vilkkä, H. 2021. *Tutki ja kehitä*. 5., päivitetty painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Von Der Pahlen, B. & Marttunen, M. 2012. *Huume- ja lääkeriippuvuudet*. 1. painos. Helsinki: Oy Duodecim.

Winell, K., Heloma, A. & Korhonen, T. 2022. Tupakka- ja nikotiiniriippuvuuden hoidon merkitys ja mahdollisuudet. Teoksessa Heloma, A., Korhonen, T., Patja, K., Salminen, O. & Winell, K. (toim.) *Tupakka- ja nikotiiniriippuvuus*. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 11–25.

YLÄASTEIKÄISTEN PÄIHDEKYSELY

Hei, yläkouluikäinen nuori!

Olemme kaksi sosionomiopiskelijää Centria-ammattikorkeakoulusta.

Teemme opinnäytetyötä liittyen nuorten päihteiden käyttöön ja päihdekokeiluihin.

Kysely on täysin anonyymi, kukaan ei voi tunnistaa sinua vastauksista.

Käsitlemme ja säilytämme tulokset luottamuksellisesti.

Toivoisimme, että vastaat kyselyyn mahdollisimman rehellisesti.

Vastaamiseen aikaa kuluu noin 5-10 minuuttia.

Kiitos kun autat meitä tutkimuksessamme!

1. Sukupuoli?

- Poika
- Tyttö
- Muu / en halua määritellä

3. Millä luokka-asteella olet?

- 7- luokka
- 8- luokka
- 9- luokka

2. Millä yläkoululla olet oppilaana?

- Kaisaniemen koulu
- Taanilan koulu

4. Miltä koululta tulit yläkouluun?

- Katajan koulu
- Kiviojan koulu
- Niemelänkylän koulu
- Ojakylän koulu
- Päivärinnan koulu
- Rahkolan koulu
- Rannan koulu
- Raudaskosken koulu
- Vihänkankaan koulu
- Jokin muu koulu (esim. eri paikkakunnalta)

5. Minkä ikäisenä kokeilit päihteitä ensimmäisen kerran?

	12- vuotiaana tai nuorempana	13- vuotiaana	14- vuotiaana	15- vuotiaana	16- vuotiaana	En ole kokeillut
Nikotiinituotteita	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Alkoholia	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Huumausaineita	☐	☐	☐	☐	☐	☐

6. Mikä sai sinut kokeilemaan päihteitä ensimmäisen kerran? (voit valita useamman vaihtoehdon)

Huomioithan, että nikotiinituotteet ovat myös päihteitä.

- Mielenkiinto päihteitä kohtaan
- Kaverien painostus
- Kokeilin, koska kaveritkin kokeilivat
- Ajatus siitä, että päihteet voisivat helpottaa esim. henkistä pahaa oloa
- Vaikeat kotiolot (perheen rahavaikeudet, perheväkivalta, haasteelliset perhesuhteet ym.)
- Ajatus hauskanpidosta
- Rentoutuminen
- Humalan vuoksi, tai saadakseni päähän sekaisin
- En ole kokeillut päihteitä lainkaan

7. Käytätkö / oletko käyttänyt seuraavia nikotiinituotteita?

	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan
Tupakka	☐	☐	☐	☐
Sähkötupakka	☐	☐	☐	☐
Nuuska	☐	☐	☐	☐
Muut nikotiinituotteet	☐	☐	☐	☐

8. Käytätkö / oletko käyttänyt seuraavia päihteitä?

	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan
Alkoholi	☐	☐	☐	☐
Kannabis	☐	☐	☐	☐
Sienet	☐	☐	☐	☐
Lääkkeitä päihtymis mielessä	☐	☐	☐	☐
Alkoholin ja lääkkeiden yhteiskäyttö	☐	☐	☐	☐
Haistellut huumaavia aineita	☐	☐	☐	☐
Amfetamiineja	☐	☐	☐	☐
Opiaatit (heroiini, morfiini, oopium...)	☐	☐	☐	☐
Ekstaasi	☐	☐	☐	☐
LSD:tä	☐	☐	☐	☐
Kokaiini	☐	☐	☐	☐
Jotain muuta, mitä?	☐	☐	☐	☐
<hr/>				
Jotain, minkä nimeä en tiedä	☐	☐	☐	☐

9. Kun olet käyttänyt / kokeillut päihteitä, mikä kuvaa parhaiten kokemuksiasi?

	Toistuvasti	Silloin tällöin	Kerran tai pari	En koskaan
Olen sammunut päihteiden käytön takia	☐	☐	☐	☐
Olen ollut poissa koulusta päihteiden käytön takia	☐	☐	☐	☐
Olen menettänyt muistini päihteiden käytön takia	☐	☐	☐	☐
Olen satuttanut itseäni päihteiden käytön takia	☐	☐	☐	☐
Olen altistanut itseni vaaraan päihteiden käytön takia	☐	☐	☐	☐
Olen rikkonut omaisuutta, varastanut, tai tehnyt muuta laitointa	☐	☐	☐	☐
Olen ajatunut seksuaaliseen kanssakäymiseen, jota olen katunut jälkeensä	☐	☐	☐	☐

10. Käytätkö päihteitä edelleen?

- Kyllä
 En
 En ole käyttänyt koskaan päihteitä

11. Hyväksytkö?

	Hyväksyn	En hyväksy
Nikotiinituotteiden käytön	☐	☐
Alkoholin käytön	☐	☐
Erialaisten huumausaineiden käytön	☐	☐

12. Muita ajatuksia ja mietteitä?

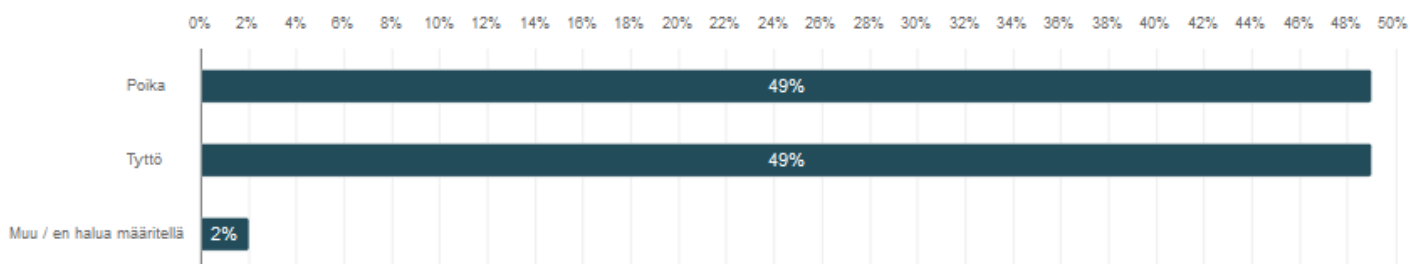

Vastaajien kokonaismäärä: 409

Sukupuoli?

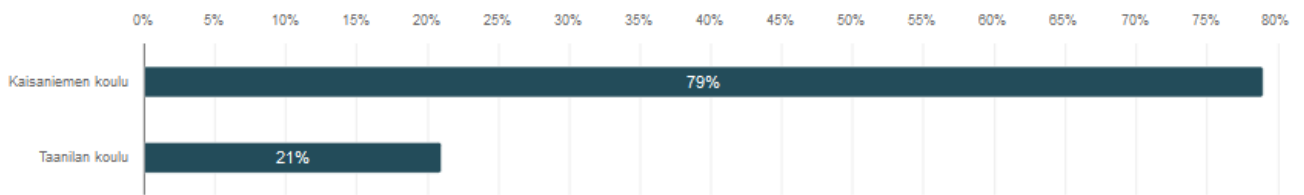
Vastaajien määrä: 407

	n	Prosentti
Poika	197	48,4%
Tyttö	201	49,4%
Muu / en halua määrittellä	9	2,2%

Millä yläkoululla olet oppilaana?

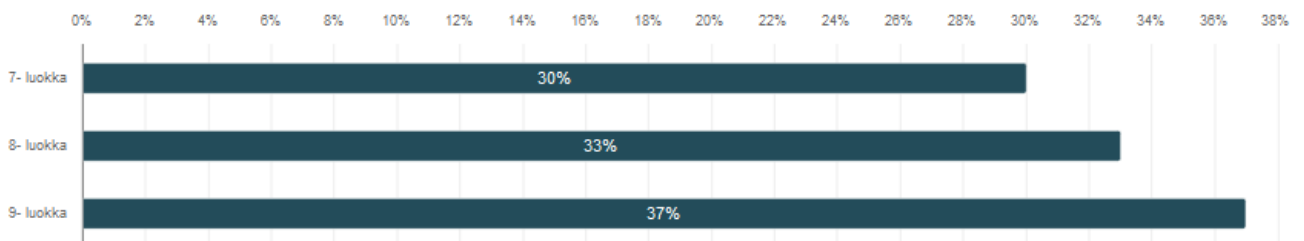
Vastaajien määrä: 405

	n	Prosentti
Kaisaniemen koulu	318	78,5%
Taanilan koulu	87	21,5%

Millä luokka-asteella olet?

Vastaajien määrä: 408

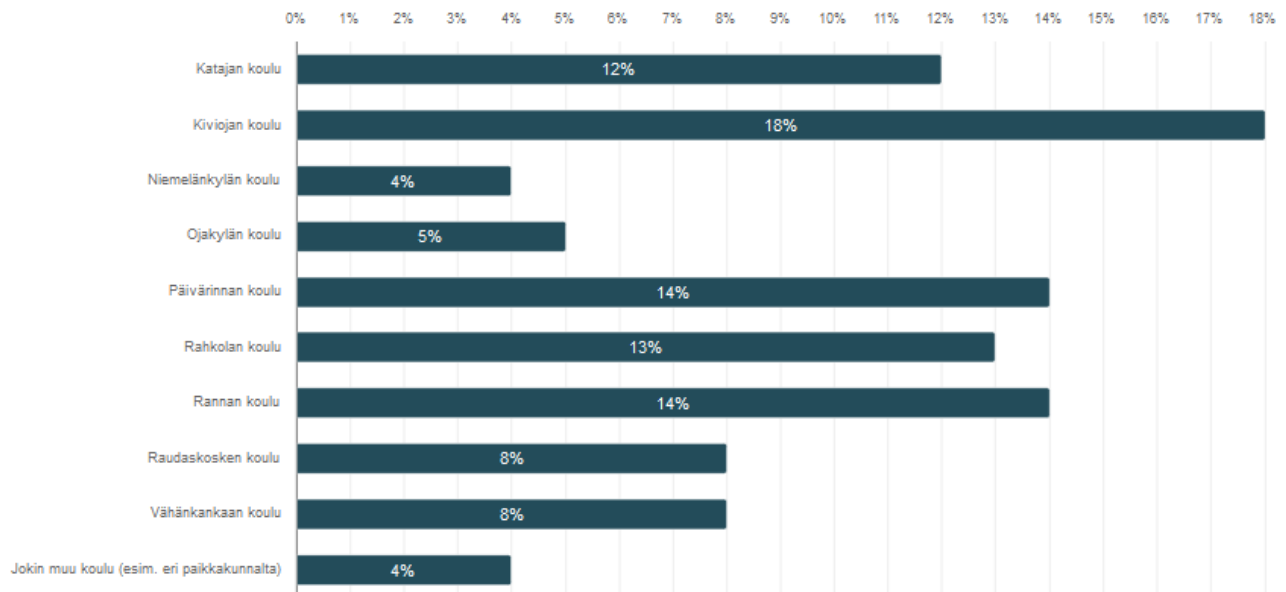

	n	Prosentti
7- luokka	121	29,7%
8- luokka	136	33,3%
9- luokka	151	37,0%

Mistä koululta tulit yläkouluun?

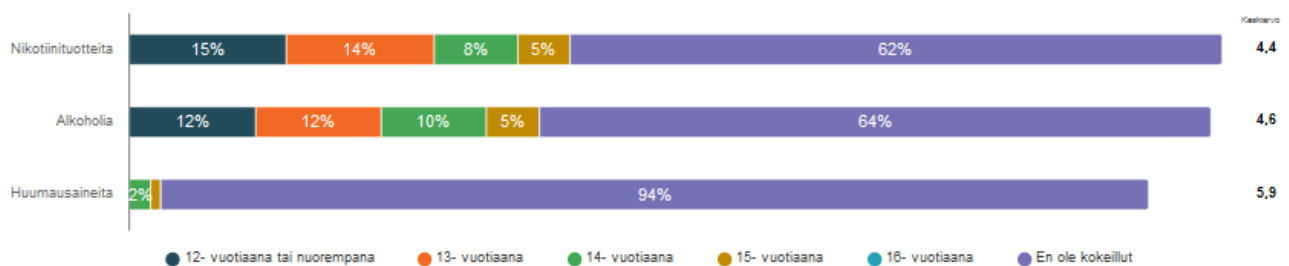
Vastaajien määrä: 407

	n	Prosentti
Katajan koulu	51	12,5%
Kiviojan koulu	72	17,7%
Niemelänkylän koulu	15	3,7%
Ojakylän koulu	19	4,7%
Päivärinnan koulu	59	14,5%
Rahkolan koulu	52	12,8%
Rannan koulu	57	14,0%
Raudaskosken koulu	31	7,6%
Vähänkankaan koulu	34	8,3%
Jokin muu koulu (esim. eri paikkakunnalta)	17	4,2%

Minkä ikäisenä kokeilit päihteitä ensimmäisen kerran?

Vastaajien määrä: 409, valittujen vastausten lukumäärä: 1251

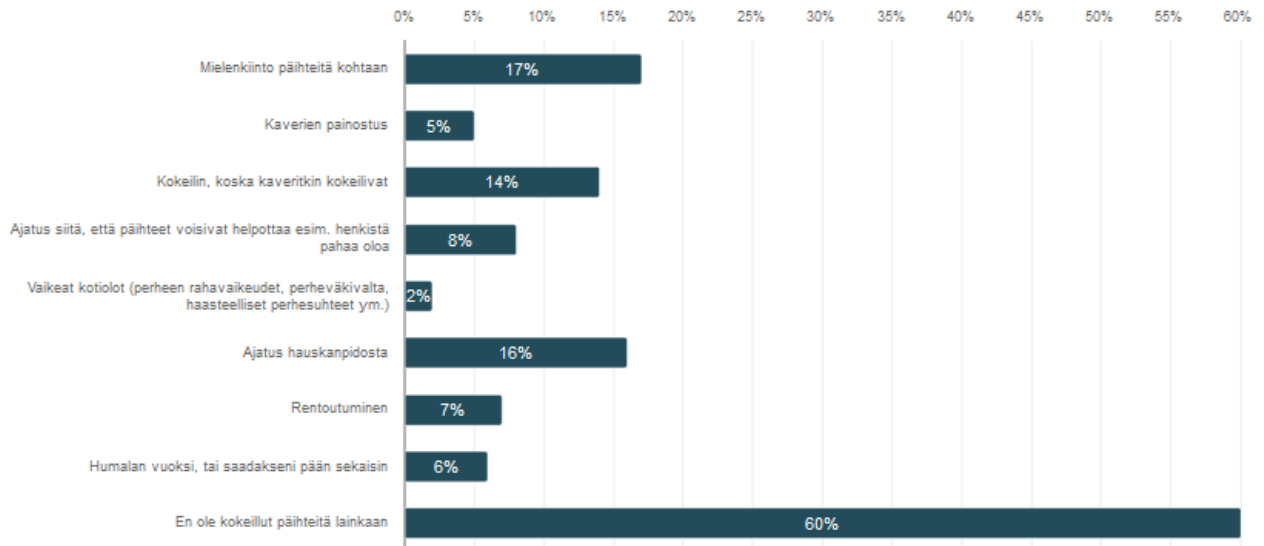

	12- vuotiaana tai nuorempana	13- vuotiaana	14- vuotiaana	15- vuotiaana	16- vuotiaana	En ole kokeillut	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Nikotiinituotteita	80	56	33	20	2	253	409	4,4	6,0
Alkoholia	51	48	39	19	1	262	409	4,6	6,0
Huumausaineita	2	2	10	6	1	386	409	5,9	6,0
Yhteensä	113	106	82	45	4	901	409	4,9	6,0

Mikä sai sinut kokeilemaan päihteitä ensimmäisen kerran? (voit valita useamman vaihtoehdon)

Huomioithan, että nikotiinituotteet ovat myös päihteitä.

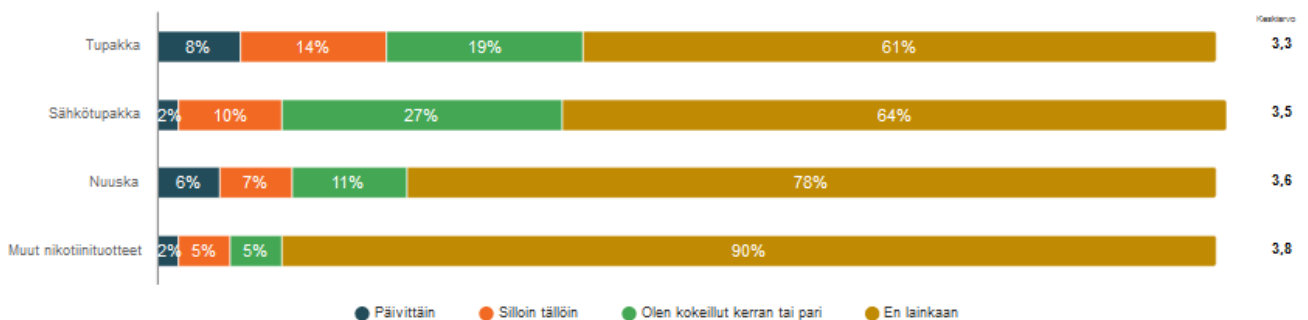
Vastaajien määrä: 403, valittujen vastausten lukumäärä: 544

	n	Prosentti
Mielenkiinto päihteitä kohtaan	88	16,9%
Kaverien painostus	19	4,7%
Kokeilin, koska kaveritkin kokeilivat	58	14,4%
Ajatus siitä, että päihteet voisivat helpottaa esim. henkistä pahaa oloa	32	7,9%
Vaikeat kotiolot (perheen rahavaikkeudet, perheväkivalta, haasteelliset perhesuhteet ym.)	8	2,0%
Ajatus hauskanpidosta	64	15,9%
Rentoutuminen	27	6,7%
Humalan vuoksi, tai saadakseni pään sekaisin	25	6,2%
En ole kokeillut päihteitä lainkaan	243	60,3%

Käytätkö / oletko käyttänyt seuraavia nikotiinituotteita?

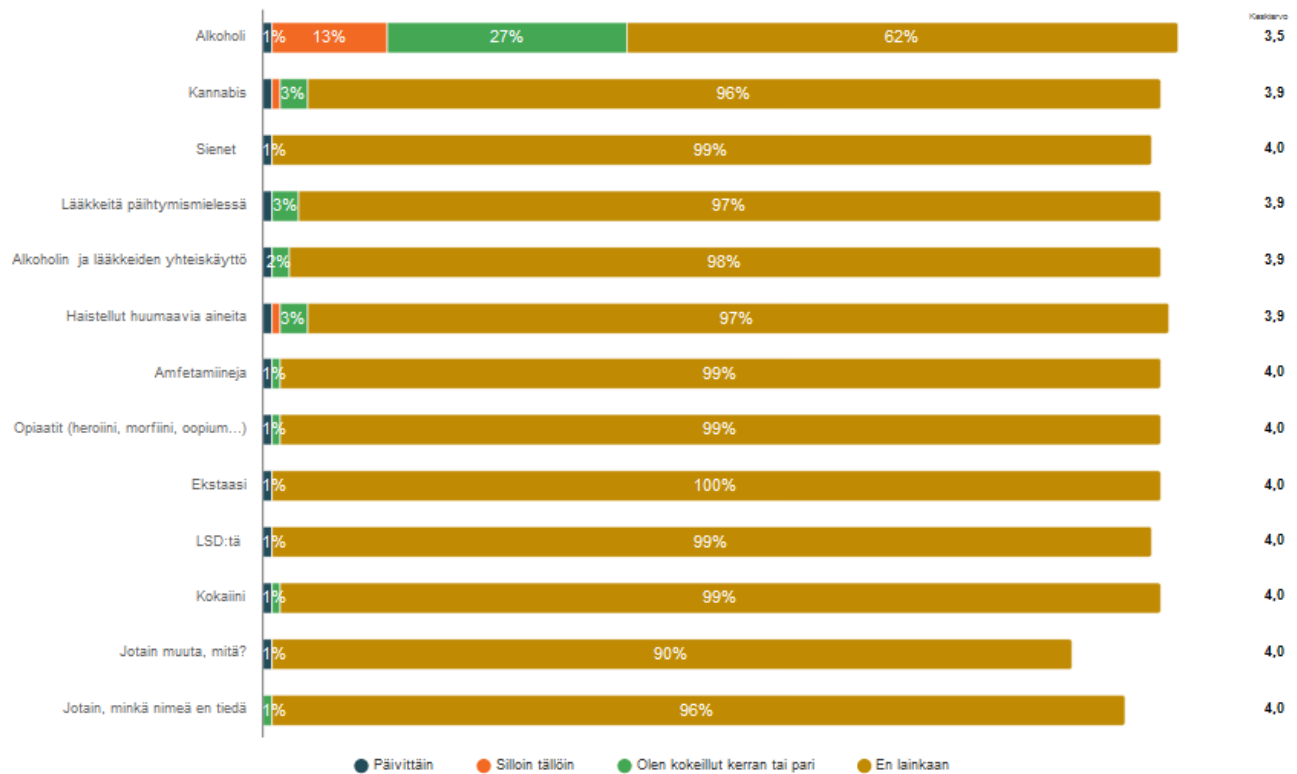
Vastaajien määrä: 409, valittujen vastausten lukumäärä: 1670

	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Tupakka	32	57	77	251	409	3,3	4,0
Sähkötupakka	7	42	110	281	409	3,5	4,0
Nuuska	23	30	43	321	409	3,6	4,0
Muut nikotiinituotteet	8	21	20	387	409	3,8	4,0
Yhteensä	70	150	250	1200	409	3,5	4,0

Käytätkö / oletko käyttänyt seuraavia päihteitä?

Vastaajien määrä: 409, valittujen vastausten lukumäärä: 5319

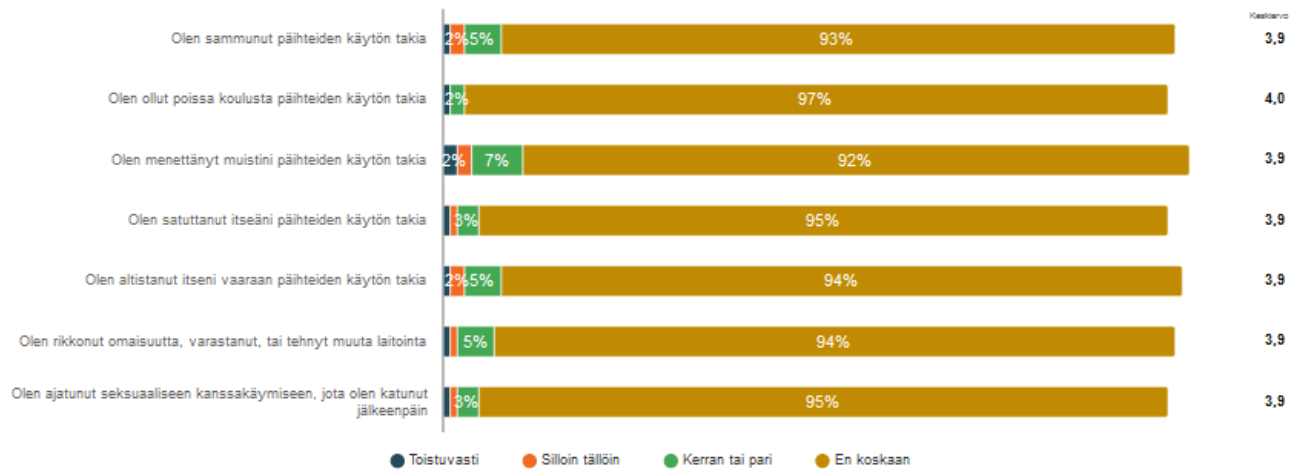
	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Alkoholi	4	55	110	254	409	3,5	4,0
Kannabis	4	6	11	391	409	3,9	4,0
Sienet	4	1	2	406	409	4,0	4,0
Lääkkeitä päihtymismielessä	3	1	13	395	409	3,9	4,0
Alkoholin ja lääkkeiden yhteiskäyttö	4	1	7	402	409	3,9	4,0
Haistellut huumaavia aineita	3	3	11	395	409	3,9	4,0
Amfetamiineja	3	2	4	403	409	4,0	4,0
Opiaatit (heroiini, morfiini, oopium...)	3	2	3	404	409	4,0	4,0
Ekstaasi	3	1	1	407	409	4,0	4,0
LSD:tä	5	1	1	405	409	4,0	4,0
Kokaiini	3	1	3	405	409	4,0	4,0
Jotain muuta, mitä?	3	2	1	389	409	4,0	4,0
Jotain, minkä nimeä en tiedä	2	0	5	391	409	4,0	4,0
Yhteensä	44	76	172	5027	409	3,9	4,0

Lisättekstikenttään annetut vastaukset
Näytä kaikki

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Jotain muuta, mitä?	Bentsoja

Kun olet käyttänyt / kokeillut päihteitä, mikä kuvaa parhaiten kokemuksiasi?

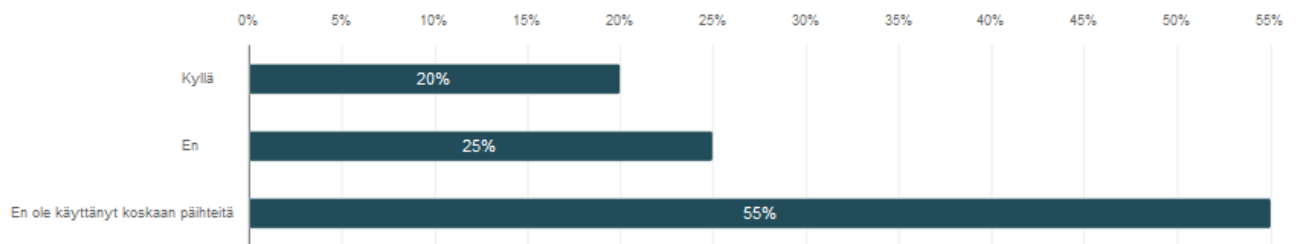
Vastaajien määrä: 388, valittujen vastausten lukumäärä: 2730

	Toistuvasti	Silloin tällöin	Kerran tai pari	En koskaan	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Olen sammunut päihteiden käytön takia	4	8	18	362	388	3,9	4,0
Olen ollut poissa koulusta päihteiden käytön takia	2	1	8	378	388	4,0	4,0
Olen menettänyt muistini päihteiden käytön takia	6	7	26	356	388	3,9	4,0
Olen satuttanut itseäni päihteiden käytön takia	2	4	13	369	388	3,9	4,0
Olen altistanut itseni vaaraan päihteiden käytön takia	2	6	19	364	388	3,9	4,0
Olen rikkonut omaisuutta, varastanut, tai tehnyt muuta laitointa	3	4	18	363	388	3,9	4,0
Olen ajatunut seksuaaliseen kanssakäymiseen, jota olen katunut jälkeenpäin	5	4	10	368	388	3,9	4,0
Yhteensä	24	34	112	2560	388	3,9	4,0

Käytätkö päihteitä edelleen?

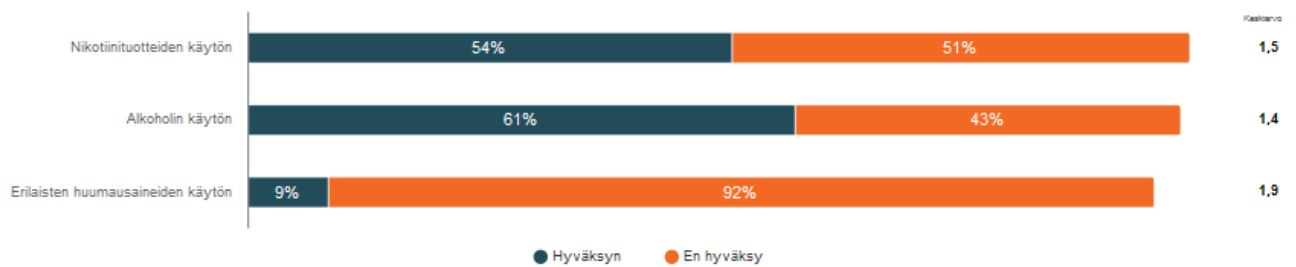
Vastaajien määrä: 401

	n	Prosentti
Kyllä	80	19,9%
En	101	25,2%
En ole käyttänyt koskaan päihteitä	220	54,9%

Hyväksytkö?

Vastaajien määrä: 407, valittujen vastausten lukumäärä: 1288

	Hyväksyn	En hyväksy	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Nikotiinituotteiden käytön	220	208	407	1,5	1,0
Alkoholin käytön	250	175	407	1,4	1,0
Erilaisten huumausaineiden käytön	37	376	407	1,9	2,0
Yhteensä	507	759	407	1,6	2,0

LIITE 3

Tupakka	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Poika	16	37	42	104	3,2	4,0	199
Tyttö	14	18	33	139	3,5	4,0	204
Muu / en halua määritellä	2	2	2	6	3,0	3,5	12
Yhteensä	32	57	77	249			415

Sähkötupakka	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Poika	3	26	66	109	3,4	4,0	204
Tyttö	2	15	42	143	3,6	4,0	202
Muu / en halua määritellä	2	1	2	7	3,2	4,0	12
Yhteensä	7	42	110	259			418

Nuuska	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Poika	18	20	31	129	3,4	4,0	198
Tyttö	2	9	11	182	3,8	4,0	204
Muu / en halua määritellä	3	1	1	8	3,1	4,0	13
Yhteensä	23	30	43	319			415

Muut nikotiini tuotteet	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Poika	4	14	13	166	3,7	4,0	197
Tyttö	1	6	5	191	3,9	4,0	203
Muu / en halua määritellä	3	1	2	8	3,1	4,0	14
Yhteensä	8	21	20	365			414

	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Alkoholi	4	55	110	254	409	3,5	4,0
Kannabis	4	6	11	391	409	3,9	4,0
Sienet	4	1	2	406	409	4,0	4,0
Lääkkeitä päihtymismielessä	3	1	13	395	409	3,9	4,0
Alkoholin ja lääkkeiden yhteiskäyttö	4	1	7	402	409	3,9	4,0
Haistellut huumaavia aineita	3	3	11	395	409	3,9	4,0
Amfetamiineja	3	2	4	403	409	4,0	4,0
Opiaatit (heroiini, morfiini, oopium...)	3	2	3	404	409	4,0	4,0
Ekstaasi	3	1	1	407	409	4,0	4,0
LSD:tä	5	1	1	405	409	4,0	4,0
Kokaiini	3	1	3	405	409	4,0	4,0
Jotain muuta, mitä?	3	2	1	389	409	4,0	4,0
Jotain, minkä nimeä en tiedä	2	0	5	391	409	4,0	4,0
Yhteensä	44	76	172	5027	409	3,9	4,0

Alkoholi	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Poika	1	20	69	114	3,5	4,0	204
Tyttö	1	32	38	134	3,5	4,0	205
Muu / en halua määritellä	2	3	2	5	2,8	3,0	12
Yhteensä	4	55	109	253			421

Kannabis	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Poika	1	1	4	191	4,0	4,0	197
Tyttö	1	4	6	190	3,9	4,0	201
Muu / en halua määritellä	2	1	1	8	3,3	4,0	12
Yhteensä	4	6	11	389			410

Sienet	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Poika	2	0	0	196	4,0	4,0	198
Tyttö	1	0	0	200	4,0	4,0	201
Muu / en halua määritellä	1	1	2	8	3,4	4,0	12
Yhteensä	4	1	2	404			411

Lääkkeitä päihtymismissä	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Poika	1	0	2	194	4,0	4,0	197
Tyttö	1	0	9	191	3,9	4,0	201
Muu / en halua määritellä	1	1	2	8	3,4	4,0	12
Yhteensä	3	1	13	393			410

Alkoholin ja lääkkeiden yhteiskäyttö	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Poika	1	0	2	194	4,0	4,0	197
Tyttö	1	0	4	196	4,0	4,0	203
Muu / en halua määritellä	2	1	1	8	3,3	4,0	12
Yhteensä	4	1	7	400			412

Haistellut huumaavia aineita	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Poika	1	0	5	191	4,0	4,0	197
Tyttö	1	1	5	194	4,0	4,0	201
Muu / en halua määritellä	1	2	1	8	3,3	4,0	12
Yhteensä	3	3	11	393			410

Amfetamiineja	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Poika	1	0	1	195	4,0	4,0	197
Tyttö	1	0	2	198	4,0	4,0	201
Muu / en halua määritellä	1	2	1	8	3,3	4,0	12
Yhteensä	3	2	4	401			410

Opiatit (heroiini, morfiini, oopium...)	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Poika	1	0	2	195	4,0	4,0	198
Tyttö	1	0	0	199	4,0	4,0	200
Muu / en halua määritellä	1	2	1	8	3,3	4,0	12
Yhteensä	3	2	3	402			410

Ekstaasi	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Poika	1	0	0	196	4,0	4,0	197
Tyttö	1	0	0	200	4,0	4,0	201
Muu / en halua määritellä	1	1	1	9	3,5	4,0	12
Yhteensä	3	1	1	405			410

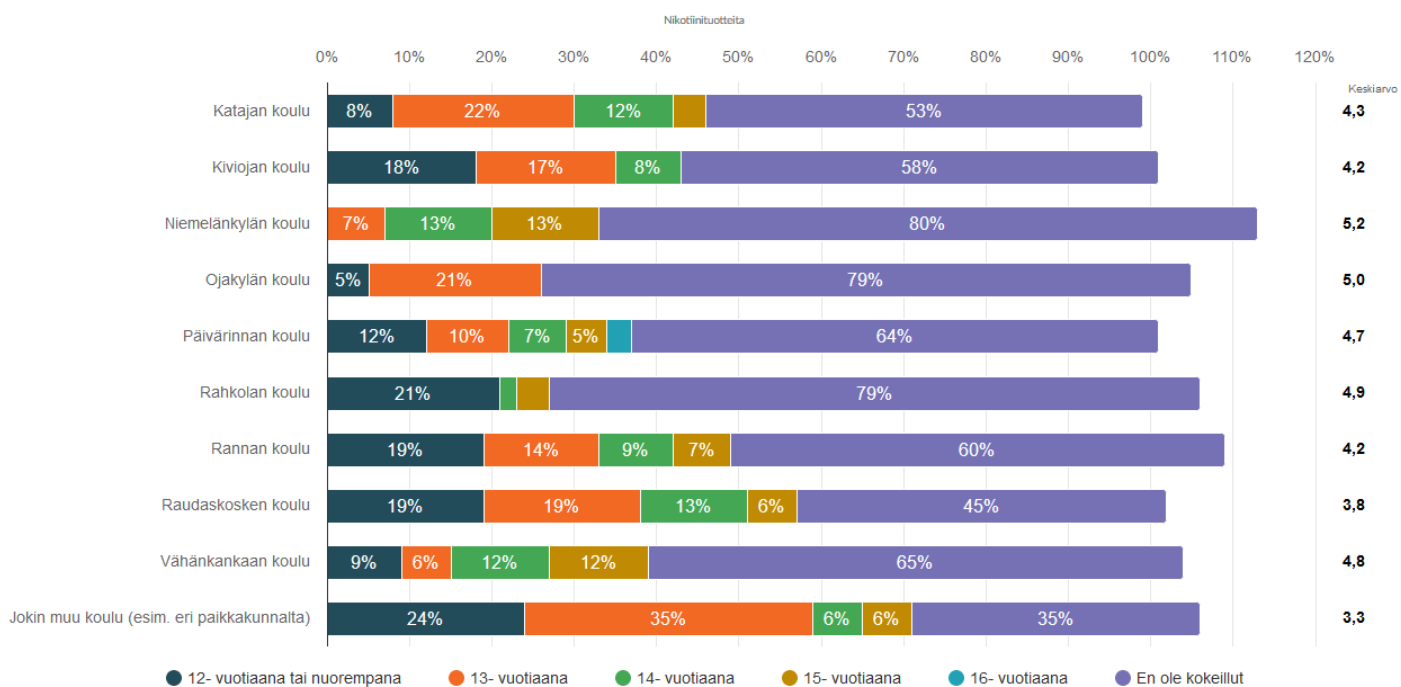

LSD:tä	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Poika	2	0	0	198	4,0	4,0	198
Tyttö	1	0	0	199	4,0	4,0	200
Muu / en halua määritellä	2	1	1	8	3,3	4,0	12
Yhteensä	5	1	1	403			410

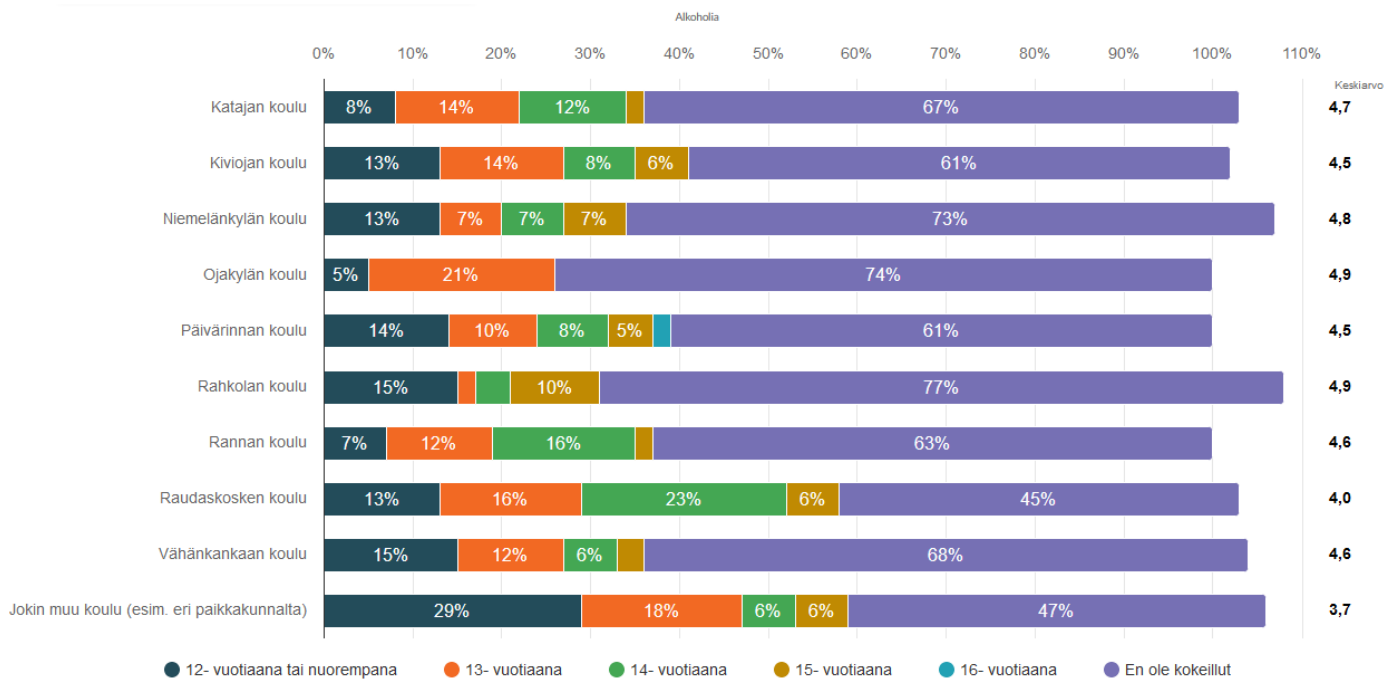
Kokaiini	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Poika	1	0	1	195	4,0	4,0	197
Tyttö	1	0	1	199	4,0	4,0	201
Muu / en halua määritellä	1	1	1	9	3,5	4,0	12
Yhteensä	3	1	3	403			410

Jotain muuta, mitä?	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Poika	1	1	1	179	4,0	4,0	182
Tyttö	1	0	0	180	4,0	4,0	181
Muu / en halua määritellä	1	1	0	8	3,5	4,0	10
Yhteensä	3	2	1	367			373

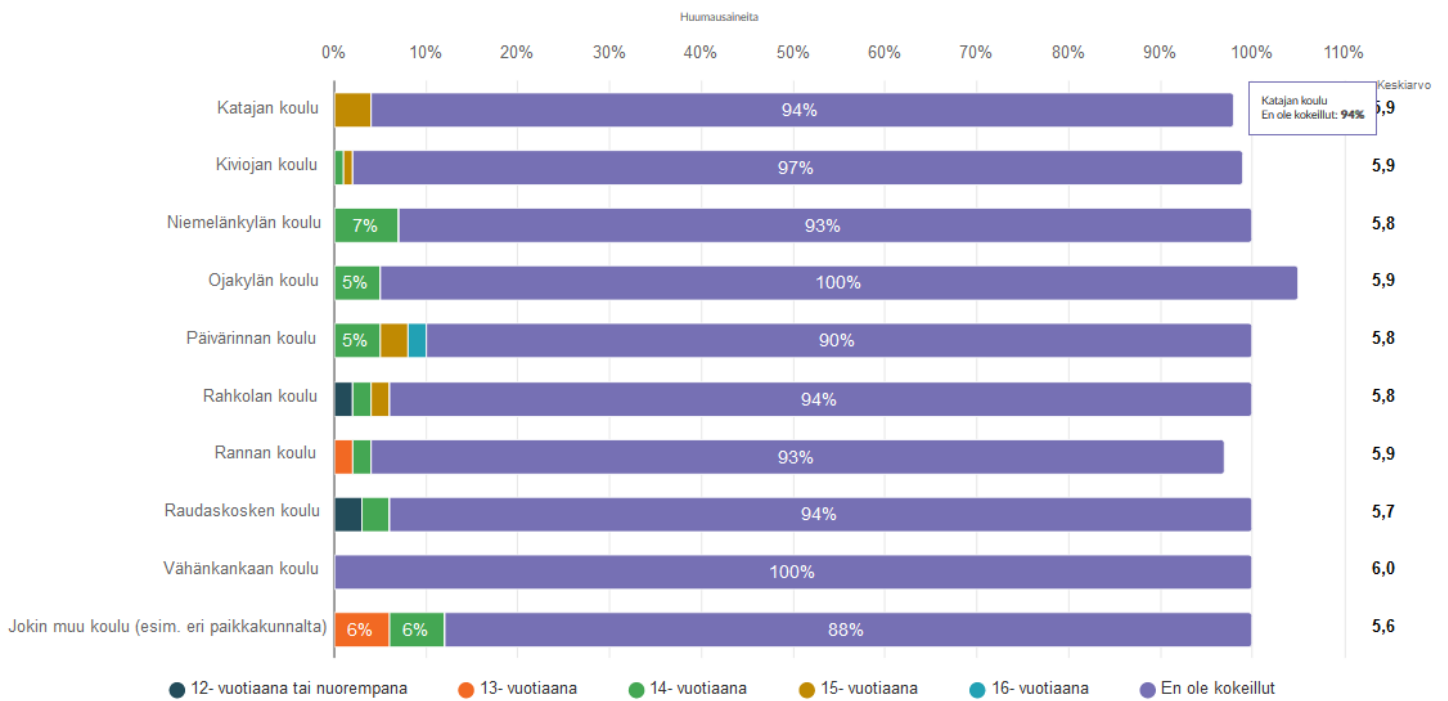
Jotain, minkä nimeä en tiedä	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Poika	1	0	2	190	4,0	4,0	193
Tyttö	1	0	2	192	4,0	4,0	195
Muu / en halua määritellä	0	0	1	7	3,9	4,0	8
Yhteensä	2	0	5	389			396

Nikotiiniuotteita	12- vuotiaana tai nuorempana	13- vuotiaana	14- vuotiaana	15- vuotiaana	16- vuotiaana	En ole kokeillut	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Katajan koulu	4	11	6	2	0	27	4,3	6,0	50
Kiviojan koulu	13	12	6	0	0	42	4,2	6,0	73
Niemelänkylän koulu	0	1	2	2	0	12	5,2	6,0	17
Ojakylän koulu	1	4	0	0	0	15	5,0	6,0	20
Päivärinnan koulu	7	6	4	3	2	38	4,7	6,0	60
Rahkolan koulu	11	0	1	2	0	41	4,9	6,0	55
Rannan koulu	11	8	5	4	0	34	4,2	6,0	62
Raudaskosken koulu	6	6	4	2	0	14	3,8	3,5	32
Vähänkankaan koulu	3	2	4	4	0	22	4,8	6,0	35
Jokin muu koulu (esim. eri paikkakunnalta)	4	6	1	1	0	6	3,3	2,0	18
Yhteensä	60	56	33	20	2	251			422

Alkoholilla	12- vuotiaana tai nuorempana	13- vuotiaana	14- vuotiaana	15- vuotiaana	16- vuotiaana	En ole kokeillut	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Katajan koulu	4	7	6	1	0	34	4,7	6,0	52
Kiviojan koulu	9	10	6	4	0	44	4,5	6,0	73
Niemelänkylän koulu	2	1	1	1	0	11	4,8	6,0	16
Ojakylän koulu	1	4	0	0	0	14	4,9	6,0	19
Päivärinnan koulu	8	6	5	3	1	36	4,5	6,0	59
Rahkolan koulu	8	1	2	5	0	40	4,9	6,0	56
Rannan koulu	4	7	9	1	0	36	4,6	6,0	57
Raudaskosken koulu	4	5	7	2	0	14	4,0	3,5	32
Vähänkankaan koulu	5	4	2	1	0	23	4,6	6,0	35
Jokin muu koulu (esim. eri paikkakunnalta)	5	3	1	1	0	8	3,7	3,5	18
Yhteensä	50	48	39	19	1	260			417

Huumausaineita	12- vuotiaana tai nuorempana	13- vuotiaana	14- vuotiaana	15- vuotiaana	16- vuotiaana	En ole kokeillut	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Katajan koulu	0	0	0	2	0	48	5,9	6,0	50
Kiviojan koulu	0	0	1	1	0	70	5,9	6,0	72
Niemelänkylän koulu	0	0	1	0	0	14	5,8	6,0	15
Ojakylän koulu	0	0	1	0	0	19	5,9	6,0	20
Päivärinnan koulu	0	0	3	2	1	53	5,8	6,0	59
Rahkolan koulu	1	0	1	1	0	49	5,8	6,0	52
Rannan koulu	0	1	1	0	0	53	5,9	6,0	55
Raudaskosken koulu	1	0	1	0	0	29	5,7	6,0	31
Vähänkankaan koulu	0	0	0	0	0	34	6,0	6,0	34
Jokin muu koulu (esim. eri paikkakunnalta)	0	1	1	0	0	15	5,6	6,0	17
Yhteensä	2	2	10	6	1	384			405

LIITE 7

Tupakka	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Kaisaniemen koulu	24	43	62	196	3,3	4,0	325
Taanilan koulu	7	12	15	54	3,3	4,0	88
Yhteensä	31	55	77	250			413

Sähkötupakka	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Kaisaniemen koulu	4	33	89	202	3,5	4,0	328
Taanilan koulu	3	8	18	58	3,5	4,0	87
Yhteensä	7	41	107	260			415

Nuuska	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Kaisaniemen koulu	17	22	36	249	3,6	4,0	324
Taanilan koulu	6	6	7	70	3,6	4,0	89
Yhteensä	23	28	43	319			413

Muut nikotiinituotteet	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Kaisaniemen koulu	4	15	15	289	3,8	4,0	323
Taanilan koulu	4	5	4	76	3,7	4,0	89
Yhteensä	8	20	19	365			412

Alkoholi	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Kaisaniemen koulu	1	40	88	199	3,5	4,0	328
Taanilan koulu	3	13	21	54	3,4	4,0	91
Yhteensä	4	53	109	253			419

Kannabis	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Kaisaniemen koulu	1	4	6	311	3,9	4,0	322
Taanilan koulu	3	1	4	78	3,8	4,0	86
Yhteensä	4	5	10	389			408

Sienet	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Kaisaniemen koulu	2	1	1	318	4,0	4,0	322
Taanilan koulu	2	0	1	84	3,9	4,0	87
Yhteensä	4	1	2	402			409

Lääkkeitä päihtymismielessä	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Kaisaniemen koulu	1	1	9	310	4,0	4,0	321
Taanilan koulu	2	0	3	82	3,9	4,0	87
Yhteensä	3	1	12	392			408

Alkoholin ja lääkkeiden yhteiskäyttö	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Kaisaniemen koulu	1	1	4	316	4,0	4,0	322
Taanilan koulu	3	0	1	83	3,9	4,0	87
Yhteensä	4	1	5	399			409

Haistellut huumaavia aineita	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Kaisaniemen koulu	1	1	7	312	4,0	4,0	321
Taanilan koulu	2	2	3	80	3,9	4,0	87
Yhteensä	3	3	10	392			408

Amfetamiineja	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Kaisaniemen koulu	1	1	2	317	4,0	4,0	321
Taanilan koulu	2	1	2	82	3,9	4,0	87
Yhteensä	3	2	4	399			408

Opiaatit (heroiini, morfiini, oopium...)	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Kaisaniemen koulu	1	1	2	318	4,0	4,0	322
Taanilan koulu	2	1	1	82	3,9	4,0	86
Yhteensä	3	2	3	400			408

Ekstaasi	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Kaisaniemen koulu	1	1	1	318	4,0	4,0	321
Taanilan koulu	2	0	0	85	3,9	4,0	87
Yhteensä	3	1	1	403			408

LSD:tä	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Kaisaniemen koulu	2	1	1	317	4,0	4,0	321
Taanilan koulu	3	0	0	84	3,9	4,0	87
Yhteensä	5	1	1	401			408

Kokaiini	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Kaisaniemen koulu	1	1	2	316	4,0	4,0	320
Taanilan koulu	2	0	1	85	3,9	4,0	88
Yhteensä	3	1	3	401			408

Jotain muuta, mitä?	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Kaisaniemen koulu	1	2	0	288	4,0	4,0	291
Taanilan koulu	2	0	1	78	3,9	4,0	81
Yhteensä	3	2	1	366			372

Jotain, minkä nimeä en tiedä	Päivittäin	Silloin tällöin	Olen kokeillut kerran tai pari	En lainkaan	Keskiarvo	Mediaani	Yhteensä
Kaisaniemen koulu	0	0	4	305	4,0	4,0	309
Taanilan koulu	2	0	0	82	3,9	4,0	84
Yhteensä	2	0	4	387			393

Lisätekstikenttään annetut vastaukset

Näytä kaikki

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Jotain muuta, mitä?	Kaikkea
Jotain muuta, mitä?	En mitään
Jotain muuta, mitä?	Bentsoja

	Kaisaniemen koulu		Taanilan koulu		Yhteensä
	n	Prosentti	n	Prosentti	
Kyllä	58	18,7%	20	23,0%	78
En	79	25,5%	21	24,1%	100
En ole käyttänyt koskaan päihteitä	173	55,8%	46	52,9%	219
Yhteensä	310		87		397